

Spotkanie Trump-Putin na Alasce »2

Zbliża się Zapad 2025. Czy musimy obawiać się prowokacji? »12-13

Pomoc jest możliwa tylko dzięki solidarności międzyludzkiej »16-17

O dostawcach jedzenia w szkołach »22-23

Trwa skomplikowana gra polityczna, powstaje nowa koalicja rządząca



Rządząca Partia Socjaldemokratyczna (LSDP) do formowania nowej koalicji zaprasza obecnych partnerów ze Świtu Niemna oraz opozycyjny dotąd Litewski Związek Chłopów i Zielonych (LVŽS). „Myślę, że najdalej za tydzień będziemy wiedzieli, czy AWPL-ZChR wchodzi do koalicji” — ocenia politolog Andrzej Pukszt. »9

Święto Wojska Polskiego – obchody na Roszie »6-7



Psycholog o współczesnej młodzieży i agresji »14-15



**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.łapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkievicz
— fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

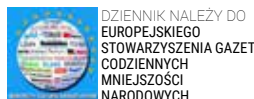
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.



Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Spotkanie Trump-Putin na Alasce. Litwa przygląda się z niepokojem

Spotkanie Donalda Trumpa i Władimira Putina w piątek 15 sierpnia w Anchorage na Alasce trwało nieco ponad trzy godziny i zakończyło się bez podpisania żadnego porozumienia.

W trakcie konferencji prasowej po zakończeniu rozmów prezydent USA podkreślił, że spotkanie było „bardzo produktywnie”, ale przyznał, że „pozostało jeszcze kilka ważnych punktów, których nie uzgodniliśmy do końca”. Z kolei Putin, opuszczając miejsce szczytu, zasugerował, że kolejne spotkanie mogłoby się odbyć w Moskwie. Trump, zaskoczony, odpowiedział, że to „interesująca” i „możliwa do zrealizowania” propozycja. Jak zauważył „Politico”, ton całej wizyty przypominał „grę starych dobrych kumpli” — obaj przywódcy wymieniali uśmiechy, gesty sympatii i rozmawiali swobodnie, łamiąc przy tym niepisane zasady protokołu dyplomatycznego.

KOMENTARZE MEDIÓW

Spotkanie na Alasce nie zakończyło się ani zawarciem porozumienia pokojowego, ani nawet ogłoszeniem zawieszenia broni w Ukrainie, choć takie były wcześniejsze zapowiedzi ze strony Donalda Trumpa. W ocenie „New York Timesa” największym beneficjentem był Putin, który „zjął z siebie piętno pariasa”, nie ponosząc przy tym żadnych realnych kosztów.

„W rzeczywistości Rosja, Europa i Ukraińcy pod europejskim patronatem mają teraz ten sam podręcznik postępowania z Trumpem. Strategia polega na tym, by schlebiać prezydentowi USA, ulegać jego obsesjom i nigdy mu się nie sprzeciwiać”

— ocenił Gideon Rachman w „Financial Times”.

ŻĄDANIA PUTINA — JĘZYK ROSYJSKI URZĘDOWYM

Jak ujawnił amerykański Instytut Studiów nad Wojną, Putin miał podczas rozmów zażądać od Trumpa gwarancji, że język rosyjski stanie się znów językiem urzędowym w niektórych regionach Ukrainy oraz że Kijów zaprzestanie działań wobec ukraińskiej Cerkwi Prawosławnej Patriarchatu Moskiewskiego. Instytut określił to jako kontynuację polityki kwestionowania suwerenności Ukrainy.

W cieniu piątkowego spotkania na Alasce pozostało poniedziałkowe spotkanie z Trumpem w Białym Domu, w którym udział wzięli także m.in. premier Wielkiej Brytanii Keir Starmer, prezydent Francji Emmanuel Macron i kanclerz Niemiec Friedrich Merz. Według BBC to właśnie ta rozmowa — a nie szczyt Trump-Putin — może się okazać ważniejsza dla przyszłości Ukrainy i bezpieczeństwa Europy. Do zamknięcia numeru „Kuriera Wileńskiego” szczegóły spotkania nie były jeszcze znane.

PYTANIE O GARNITUR

Portal Axios podał, że Biały Dom zapytał Ukraińców, czy Zełenski założy garnitur. W odpowiedzi prezydent Ukrainy pojawił się w tej samej czarnej marynarce, którą miał na szczycie NATO w czerwcu. Nie miał jednak krawata, o co też miała pytać strona amerykańska.

Zarówno Zełenski, jak i europejscy liderzy, chcieli tym razem zapobiec powtórce z lutego. Według „Guardiana”

celem ich obecności było także „przypomnienie Trumpowi, jak niewielka jest gospodarka Rosji w porównaniu z UE, Wielką Brytanią i innymi partnerami Zachodu”.

KOLEJNY ATAK NA ROZPOCZĘCIE SPOTKANIA

W momencie rozpoczęcia spotkania w Waszyngtonie Rosja przeprowadziła zmasowany atak raketowy i dronowy na ukraińskie miasta. W wyniku ataków zginęło co najmniej 10 osób, a 50 zostało rannych. Rosyjskie rakietki trafiły też w obiekt należący do azerskiej firmy energetycznej SOCAR, co Zełenski uznał za atak także na ukraińskie relacje międzynarodowe.

Prezydent USA oświadczył, że po rozmowie z Putinem „nie musi teraz myśleć o dodatkowych sankcjach”, choć zastrzegł, że „być może będzie musiał pomyśleć o tym za dwa-trzy tygodnie”.

Litwa zapytała o ustalenia. Wcześniej prezydent Litwy Gitanas Nausėda poinformował, że wiceprezydent USA J. D. Vance zapewnił go, iż USA nie zamierzają handlować terytorium Ukrainy w rozmowach z Rosją. Podkreślił, że wszelkie decyzje będą podejmowane z udziałem Wołodomyra Zełenskiego i z uwzględnieniem interesów Kijowa.

Według Nausėdy Amerykanie jasno zadeklarowali, że piątkowe spotkanie Trumpa i Putina ma dotyczyć jedynie bezwarunkowego, trwałego zawieszenia ognia. Zaznaczył także, że jeśli Putin będzie próbował wprowadzać w błąd społeczność międzynarodową, Trump przerwie rozmowy.

Opr. A.K. na podst. BNS, PAP, mat. pras.



W niedzielę tysiące Izraelczyków wyraziło swoją solidarność z zakładnikami przetrzymywanymi od prawie dwóch lat przez Hamas w Strefie Gazy, organizując strajki i protesty. Demonstranci zablokowali wiele dróg, w tym główną autostradę w Tel Awiwie **Fot. EPA-ELTA**

Forum Wileńskie wybrało nowe władze i podsumowało dwa lata działalności

14 sierpnia br. odbyło się Walne Zebranie Forum Wileńskiego, organizacji społecznej zrzeszającej polityków z różnych partii.

Podsumowane zostały dwa lata działalności forum. Przez ten okres udało się spotkać i wymienić poglądami z czołowymi politykami Litwy, wypracować pozycje dotyczące kultury, oświaty i polskich mediów na Litwie.

Nie zważając na różne poglądy polityczne, członkowie forum potrafili osiągnąć wspólne porozumienie co do kierunków dotyczących polskiej społeczności na Litwie. Forum Wileńskie stało się platformą, dzięki której odbywają się spotkania i dyskusje bez zważania na polityczne sympatie.

Zgodnie ze statutem stowarzyszenia skończyła się kadencja prezesa Forum Wileńskiego, prof. Jarosława Wołkonowskiego, i zarządu. Uwzględniając zasady de-

mokracji i rotacyjności, co niestety rzadko obserwujemy wśród polskich organizacji na Litwie, został wybrany nowy zarząd i prezes.

Nową prezes Forum Wileńskiego została Beata Pietkiewicz, która zapowiedziała, że będzie kontynuować założenia programowe stowarzy-

szenia rozpoczęte przez prof. Jarosława Wołkonowskiego oraz członków. Na wniosek nowej prezes zarząd wybrał też dwóch wiceprezesów — prof. Jarosława Wołkonowskiego oraz Rajmunda Klonowskiego.

**Forum Wileńskie,
18 sierpnia 2025 r.**



Nie zważając na różne poglądy polityczne, członkowie forum potrafili osiągnąć wspólne porozumienie co do kierunków dotyczących polskiej społeczności na Litwie **Fot. FW**

Imieniny

19 sierpnia

Alfreda, Bolesława, Donata, Emilii, Juliana, Juliusza, Ludwika, Luizy, Mariana, Sebalda, Sykstusa, Tekli, Tymoteusza, Wiktora

20 sierpnia

Bernarda, Eliasza, Filiberta, Hieronima, Krzysztofa, Lucjusza, Maksyma, Małgorzaty, Pawła, Samuela, Sewera, Sieciecha

Cytat dnia

„Potrzebne są wiarygodne gwarancje bezpieczeństwa. Dlatego Rosja nie powinna być nagradzana za swój udział w tej wojnie. Wojna musi się zakończyć. I to Moskwa musi usłyszeć słowo: »Stop«” — napisał prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski na portalu społecznościowym X przed poniedziałkowym spotkaniem w Białym Domu.

Liczba dnia 500 proc.

— o tyle wzrosła sprzedaż leku Ozempic w Wielkiej Brytanii po ogłoszeniu, że cena najpopularniejszego w kraju leku wspomagającego odchudzanie Mounjaro od 1 września ma wzrosnąć o 100 proc. — podał dziennik „Times”.

Dożynki ^{30-te} rejonu wileńskiego

13 września Dwór w Białej Wace (ul. Parko 3, Biała Waka, gmina Pogiry)

Program:

13:00 Msza Święta w kościele pw. Nawrócenia św. Pawła Apostoła w Wojdatkach

14:00 uroczysty korowód gmin i gości do dworu w Białej Wace

15:00 rozpoczęcie święta

Zespół Pieśni i Tańca „Jawor” i inni

16:15 uroczyste nagrodzenie najlepszych rolników rejonu wileńskiego

16:45 występy zespołów

Zespół Tańca Ludowego „Perła”

Zespół taneczny z Mołdawii „JOK”

Zespół wokalny „Vox Cordis”

Zespół wokalny „Mejszagolanki”

Zespół Pieśni i Tańca „Rudomianka”

Zespół Tańca Ludowego „Przyjaźń”

Kapela Kawalerów Podwileńskich

19:05 legendy polskiego disco polo – zespół „Boys” z Polski

20:00 Dżordana Butkutė

21:00 pokaz laserowy

Ponadto na Państwa będą czekały gościnne zagrody gmin rejonu wileńskiego, kuchnia polowa, wystawy rzemiosła ludowego i traktorów retro, warsztaty, zawody etnosportowe, atrakcje dla dzieci i inne.



Organizatorzy



INWESTYCJE Galinta kupuje polską Cenos

Galinta, producent kaszy gryczanej, płatków ryżowych i innych zbóż, zarządzany przez INVL Baltic Sea Growth Fund, przejmuje jedną z największych polskich firm produkujących i dystrybuujących sól, ryż oraz zboża. Strony podpisały umowę o zakupie 100 proc. akcji polskiej spółki — poinformowała firma INVL Asset Management. Galinta ogłosiła także finalizację przejęcia litewskiej Ekofrissy, specjalizującej się w produkcji kaszy gryczanej i jej wyrobów. Prezes Cenos oraz dyrektor Gemini Grupy, Darius Saikėvičius, podkreśla, że w ostatnich sześciu latach grupa znacząco rozwinęła działalność w Polsce.

LT-PL Litwa szuka attaché handlowego w Polsce

Ministerstwo Gospodarki i Innowacji RL ogłosiło w poniedziałek 18 sierpnia poszukiwania attaché handlowego w Polsce, aby zacieśnić współpracę między krajami. „Widzimy duży potencjał w rozszerzaniu wzajemnie korzystnych stosunków gospodarczych, a nowy attaché handlowy będzie odgrywał ważną rolę w zapewnieniu pełnego wykorzystania tego potencjału” — zaznaczył wiceminister Marius Stasiukaitis. Attaché będzie odpowiedzialny za rozwój możliwości biznesowych Litwy, promocję eksportu, inwestycji, innowacji oraz turystyki. Polska pozostaje jednym z kluczowych partnerów Litwy, a także priorytetowym rynkiem eksportowym, innowacyjnym i turystycznym. W ubiegłym roku wartość dwustronnej wymiany handlowej wyniosła 8,83 mld euro, a w ciągu pierwszych pięciu miesięcy bieżącego roku — 3,73 mld euro.

PRACA Więcej wniosków o „sezonówkę” dla migrantów

W tym roku liczba zatrudnionych w Litwie obcokrajowców zmniejszyła się w porównaniu z poprzed-

nimi pięcioma latami, ale częściej przyjeżdżają oni do pracy sezonowej. Według danych Służby zatrudnienia w tym roku prawie trzy razy więcej firm złożyło wnioski o pozwolenia na ich zatrudnienie. W okresie styczeń-czerwiec tego roku urząd wydał 900 zezwoleń obywatelom 19 państw trzecich na pracę sezonową — to 2,2 razy więcej niż w tym samym okresie ub. roku i najwięcej w ciągu ostatnich pięciu lat. W tym roku o takie zezwolenia wystąpiły 82 przedsiębiorstwa (w tym samym okresie w zeszłym roku — 30), a najwięcej z nich wydano przedsiębiorstwom Biovela-Utenos mėsa (150), Mezitora (136), Globus Bemanning (41), Krekenavos agrofirma i Amber Food (po 39).

WILNO Rozpoczęły się prace pod teren byłej Wielkiej Synagogi

W celu odtworzenia terenu Wielkiej Synagogi w Wilnie rozpoczęły się prace rozbiórkowe dawnego budynku przedszkola. Jak poinformowały władze miasta, decyzja ta została podjęta w celu otwarcia i zachowania kompleksu Wielkiej Synagogi i mykwy w Wilnie, wpisanych do rejestru dóbr kultury i ogłoszonych obiektami dziedzictwa kulturowego o znaczeniu narodowym, podlegającym ochronie państwa. Od 2018 r. pomieszczenia obiektów były wynajmowane, ale nie prowadzono w nich działalności edukacyjnej. Badania archeologiczne na tym terenie rozpoczęto w 2011 r. W ich trakcie odkryto znaczące fundamenty budynków Wielkiej Synagogi i mykwy w Wilnie — piwnice. W 2020 r. rząd przekazał budynki Wielkiej Synagogi i mykwy w Wilnie fundacji Geros valios fondas jako rekompensatę za nieruchomości należące do społeczności żydowskiej. Samorząd zgodził się na propozycję Departamentu Dziedzictwa Kulturowego — zmianę przeznaczenia działki przy ulicy Żydowskiej 5 na teren publiczny dopiero po wyburzeniu obecnego budynku i zakończeniu badań archeologicznych.

WATYKAN Msza i obiad Leona XIV dla bezdomnych



Papież Leon XIV ostatni dzień wakacji spędził z uchodźcami, bezdomnymi, ubogimi oraz wolontariuszami. Odprawił dla nich mszę, a potem zaprosił na lunch do willi nad jeziorem Albano. Podał łazanie i pieczoną cielęcinę. Msza odbyła się w kościele Matki Bożej Santa Maria della Rotonda w diecezji Albano, nieopodal Castel Gandolfo. Uczestniczyło w niej ok. 110 osób, podopiecznych Caritas i wolontariuszy z lokalnych schronisk i placówek pomocy. W homilii Leon XIV podkreślił wartość miłości, która łączy wszystkich. Zachęcał, by nie dzielić ludzi na pomagających i potrzebujących, dających i otrzymujących. „W Kościele ubogich wszyscy są wartościowi. Każdy jest darem dla innych” — powiedział.

ENERGETYKA Upały zaburzyły ceny prądu

W ub. tygodniu cena energii elektrycznej na Litwie wzrosła ponad dwukrotnie do 81 euro/MWh, mimo najniższego od maja 2023 r. zużycia. Na Łotwie ceny były identyczne, w Estonii — 74 euro/MWh. Litgrid tłumaczy wzrost falami upałów w Europie Środkowej i Skandynawii, które zwiększyły zapotrzebowanie na chłodzenie. Na Litwie zużycie energii spadło o 9 proc. do 182 GWh, a produkcja wzrosła o 25 proc. do 159 GWh, co pokryło 87 proc. potrzeb. Eksport wzrósł o 53 proc. do 46 GWh, import spadł o 28 proc. do 87 GWh.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. EPA-ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Obchody Święta Wojska Polskiego na Roszie. „To jest kolejna lekcja jedności”

15 sierpnia w 105. rocznicę Bitwy Warszawskiej na wileńskiej Roszie odbyły się uroczystości z okazji Święta Wojska Polskiego.

Honorata Adamowicz

Obchody rozpoczęły się od powitania gości: Grzegorza Marka Poznańskiego — chargé d'affaires RP w RL, płk. Sławomira Świątka — attaché Obrony, Wojskowego, Morskiego i Lotniczego, Andrzeja Dudzińskiego, I radcy-kierownika Wydziału Polityczno-Ekonomicznego Ambasady RP na Litwie, konsula generalnego RP na Litwie Dariusza Wiśniewskiego, kombatanów, oficerów i żołnierzy Wojska Polskiego, przedstawicieli władz rejonu wileńskiego i solecznickiego, przedstawicieli Związku Polaków na Litwie, harcerzy, rekonstruktorów, nauczycieli, uczniów szkół polskich oraz gości z Polski i Litwy.

„TA ZIEMIA STWORZYŁA MARSZAŁKA”

— Zawsze jestem niesłuchanie wzruszony, bo 15 sierpnia w Dzień Wojska Polskiego, w rocznicę Bitwy Warszawskiej stać przy Mauzoleum Matki i Serca Syna, to chyba dla każdego Polaka jest niesłuchanie wzruszające. Bo to ta ziemia stworzyła i ukształtowała marszałka. Jest to niesłuchanie ważne święto nie tylko, żeby czcić wielkie zwycięstwo odniesione 105 lat temu, ale również z powodu lekcji, która to zwycięstwo niosła. Przede wszystkim lekcja tego, że musimy być zjednoczeni szczególnie w trudnych momentach. Tak jak w 1920 r. — całe społeczeństwo, wojsko, klasa polityczna, wszyscy stanęli ramię w ramię i obroniliśmy się przed nawałą bolszewicką. Tak i dzisiaj ta potrzeba jedności jest jeszcze mocniejsza i jeszcze szersza, bo to nie chodzi tylko o naszą jedność z Polską, ale również o jedność tu w regionie, w Europie i w NATO — powiedział dla „Kuriera Wileńskiego” Grzegorz Marek Poznański.

Podczas przemówienia na Roszie chargé d'affaires RP podkreślił znaczenie wydarzeń historycznych z zeszłego wieku i zaakcentował, że



Wieńce składają płk. Sławomir Świątek, attaché Obrony, Wojskowy, Morski i Lotniczy, Grzegorz Marek Poznański, chargé d'affaires RP w RL oraz Dariusz Wiśniewski, konsul generalny RP na Litwie

w obliczu spraw najistotniejszych — ojczyzny i bezpieczeństwa Europy — należy działać wspólnie, niezależnie od różnic poglądów.

„Dzisiaj staramy się wspólnie z Litwinami, z pozostałymi krajami

bałtyckimi, budując Tarczę Wschód — tutaj zwaną Bałtycką Linią Obrony — wzmacniać bezpieczeństwo swoich sojuszników po to, żeby móc skutecznie oprzeć się każdej agresji.

7.>>



Tradycyjnie liczny udział w obchodach wzięli przedstawiciele polskich organizacji społecznych na Litwie, harcerze, uczniowie, nauczyciele szkół polskich oraz goście z Polski

6.>>

Litwini też wiedzą, że w 1920 r. obroniliśmy nie tylko swoją niepodległość, ale również niepodległość krajów bałtyckich. To jest kolejna lekcja jedności, bo razem możemy pokonać wszelkie trudności i czuć się bezpiecznie w XXI wieku” — mówił Poznański.

JEDNOŚĆ NARODU

Płk Sławomir Świątek, attaché Obrony, Wojskowy, Morski i Lotniczy zwrócił się do zebranych słowami marszałka Piłsudskiego: „Ludu Polski! Przeliczył się rozzuchwalony wróg! Zasilone licznymi ochotnikami wojska, stojące pod moim dowództwem w piorunowym ataku pobiły nieprzyjaciela na południu i na północy i odrzuciły go od Warszawy”.

Następnie kontynuował: „Tymi słowami Marszałek Józef Piłsudski zwrócił się do obywateli Rzeczypospolitej niedługo po zwycięskiej Bitwie Warszawskiej. Świętujemy ją dzisiaj jako wielką wiktorię młodej wówczas ojczyzny, która 15 sierpnia 1920 r. zmierzyła się pod Warszawą ze śmiertelnym wrogiem — wielokrotnie liczniejszą i silniejszą Armią Czerwoną, niosącą na bagnietach ideologię bolszewicką i niewolę”.

Pułkownik przypomniał, że z wojskowego punktu widzenia obrońcy Polski mieli nikłe szanse, żeby zwyciężyć, byli w sytuacji beznadziejnej, z dopiero co tworzącymi się po latach zaborów siłami zbrojnymi, bez mocnych sojuszników, trapieni brakiem uzbrojenia i amunicji.

Płk Świątek podkreślił, że Polacy mieli jednakże coś, czego brakowało najeźdźcom: wiarę w zwycięstwo, nadzieję na lepszą przyszłość i miłość do ojczyzny — byli patriotami. Na wezwanie do obrony ojczyzny odpowiedzieli wszyscy: zawodowi żołnierze, rezerwiści i rzesze osób, które nigdy wcześniej nie walczyły, w tym młodzież.

„Ta jedność narodu, bezprecedensowa współpraca wojska i cywilnej części społeczeństwa, mądrość dowódców i determinacja



■ Uroczystości na Rosji odbyły się w 105. Rocznicę Bitwy Warszawskiej

władz przyniosły spektakularne zwycięstwo, które obroniło Polskę i ówczesną Europę przed postępem bolszewizmu. Dzień tego wielkiego zwycięstwa od wielu lat wspólnie celebруем jako Święto Wojska Polskiego. Dzisiaj przy Mauzoleum Matki i Serca Syna stoją kolejne pokolenia patriotów, żeby oddać cześć bohaterom Bitwy Warszawskiej 1920 r. i zdemontować wspólnotę z obrońcami ojczyzny. Składam wam za to szczególne podziękowania, za waszą pamięć, jedność, zaangażowanie i patriotyzm. I proszę was jednocześnie, abyście te szlachetne postawy pielęgnowali” — zaznaczył.

FILAREM BEZPIECZEŃSTWA JEST WSPÓŁPRACA SOJUSZNICZA

Płk Sławomir Świątek określił współpracę sojuszniczą i kolektywną obronę filarem wspólnego bezpieczeństwa. „Z dumą chcę nadmienić, że wojskowe relacje Polski i Litwy są na najwyższym poziomie. Od lat Polscy żołnierze przyczyniają się do zwiększenia bezpieczeństwa Litwy i innych państw regionu Morza Bałtyckiego. Nasi piloci z kontyngentu wojskowego Orlik pełnili w tym roku dyżury bojowe, monitorując przestrzeń powietrzną państw bałtyckich, nasi żołnierze z 34. Brygady Kawalerii Pancernej pełnią obecnie służbę w ramach XVII

zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego na Łotwie, inni polscy żołnierze wykonują regularnie zadania w strukturach sojuszniczych na Litwie i innych państwach” — mówił wojskowy.

Tymczasem Andrzej Dudziński, I radca-kierownik Wydziału Polityczno-Ekonomicznego Ambasady RP na Litwie, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział, że dla wielu niezwykle budującym doświadczeniem jest możliwość oddania hołdu i czci bohaterom sprzed 105 lat na Rosji.

„Tak jak co roku, spotkaliśmy się dzisiaj na Rosji przy Mauzoleum Matki i Serca Syna. To niezwykle ważne, że 15 sierpnia w Dzień Wojska Polskiego możemy być tutaj w miejscu tak silnie związanym ze zwycięską Bitwą Warszawską, z marszałkiem Piłsudskim, z synem tej ziemi, bo przecież urodził się w pobliskim w Zułowie, zaledwie 60 km stąd” — mówił podczas uroczystości Andrzej Dudziński.

Po przemówieniach modlitwę w intencji ojczyzny i żołnierzy poprowadził ks. Mirosław Grabowski, proboszcz parafii św. Rafała w Wilnie. W modlitwie proszono m.in. o błogosławieństwo dla polskich żołnierzy, szczególnie tych pełniących służbę na misjach zagranicznych, o jedność i wzajemne poszanowanie w ojczyźnie oraz o pokój dla poległych w 1920 r. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

Efektywność energetyczna bloku: co kryje się za literami oznaczającymi klasy?

Klasa efektywności energetycznej budynku to jeden z najważniejszych wskaźników określających jakość mieszkania i ochronę środowiska. Im jest wyższa, tym mieszkanie jest cieplejsze, bardziej ekonomiczne i w większym stopniu przyczynia się do realizacji celów klimatycznych. Dla mieszkańców oznacza to nie tylko niższe rachunki za ogrzewanie, ale także bardziej komfortowe i zdrowsze warunki mieszkaniowe.

Klasyfikacja opiera się na ilości energii zużywanej przez budynek na codzienne potrzeby, takie jak ogrzewanie, wentylacja, oświetlenie, chłodzenie lub przygotowanie ciepłej wody. Na Litwie stosowany jest system dziewięciu klas — od G do A++, gdzie A++ oznacza budynek o niemal zerowym zużyciu energii. Jak twierdzi Julius Vaitkevičius, kierownik działu certyfikacji energetycznej budynków w Agencji Rozwoju Sektora Budowlanego, każda wyższa klasa wiąże się z wyższymi wymaganiami.

„Na przykład w budynku klasy C udział energii odnawialnej w ogrzewaniu musi wynosić co najmniej 25 proc., w budynku klasy energetycznej A+ — już 40 proc., a w budynku klasy A++ — większość zużywanego ciepła” — mówi J. Vaitkevičius.

POCZĄTKOWE OSZCZĘDNOŚCI MOGĄ PRZERODZIĆ SIĘ W STRATY

Według Vaidasa Pribušauska, programisty z działu kompetencji ds. neutralności klimatycznej Agencji Zarządzania Projektami Środowiskowymi (APVA), klasa energetyczna ma znaczenie nie tylko dla stanu technicznego budynku, ale także dla komfortu mieszkańców i ich portfela.

„Duże straty ciepła wynikają ze słabej izolacji, co powoduje wzrost zużycia energii na ogrzewanie. Stare domy często wymagają kosztownych remontów, a wilgoć, pleśń i przeciągi pogarszają mikroklimat i szkodzą zdrowiu. W końcu takie mieszkania szybciej tracą na wartości, więc po-



■ Odnowiony blok wielomieszkaniowy Fot. arch. APVA

czątkowe oszczędności z czasem zamieniają się w straty finansowe” — podkreśla V. Pribušauskas.

Chociaż na pierwszy rzut oka mieszkania o niższej klasie energetycznej mogą wydawać się bardziej atrakcyjne ze względu na niższą cenę zakupu, w dłuższej perspektywie takie rozwiązania są mniej opłacalne — ze względu na koszty ogrzewania, częste remonty i niski komfort życia.

ODPOWIEDZIALNA DECYZJA DLA ŚRODOWISKA

Kompleksowa renowacja bloku wielomieszkaniowego pozwala nie tylko poprawić efektywność energetyczną, ale także znacznie przyczynić się do poprawy dobrobytu mieszkańców. Prezes Litewskiego Stowarzyszenia Rozwoju Nieruchomości Mindaugas Statulevičius podkreśla, że po renowacji budynku korzyści można odczuć nie tylko w dokumentach, ale także w codziennym życiu.

„W odnowionych blokach wielomieszkaniowych modernizowane są węzły cieplne, systemy ogrzewania i zaopatrzenia w ciepłą wodę, dzięki czemu ciepło jest wykorzystywane efektywniej. Poprawia to nie tylko mi-

kroklimat, ale także jakość powietrza w pomieszczeniach, a tym samym samopoczucie mieszkańców. Wszystkie te rozwiązania przyczyniają się do zmniejszenia zużycia energii i kosztów”, — mówi rozmówca.

Według M. Statulevičiusa poprawa efektywności energetycznej budynków to nie tylko kwestia finansowa mieszkańców, ale także odpowiedzialna decyzja wobec środowiska. Zmniejszone zapotrzebowanie na ciepło oznacza mniejszą emisję gazów cieplarnianych, a tym samym bezpośredni wkład w ograniczenie zmian klimatu i ochronę zasobów naturalnych.

Ogłoszony przez Agencję Zarządzania Projektami Środowiskowymi (APVA) nabór wniosków o dofinansowanie z funduszu państwowego na renowację bloków wielomieszkaniowych w celu uzyskania klasy efektywności energetycznej B lub wyższej trwa do 1 października. Więcej informacji: [apva.lrv.lt\[RZ1\]](http://apva.lrv.lt[RZ1])

Projekt „Promowanie renowacji budynków wielomieszkaniowych” jest finansowany ze środków Funduszu Spójności.

Benita Gaižiūnaitė

Zam. 2873

Trwa skomplikowana gra polityczna, powstaje nowa koalicja rządząca

Justyna Giedrojć

Tymczasowy przewodniczący LSDP Mindaugas Sinkevičius oznajmił, że partnerzy koalicyjni zmieniają się uwzględniając obecną sytuację polityczną. „Oceniliśmy należycie postawę, retorykę oraz poglądy byłych partnerów. Układ koalicyjny ze Świtem Niemna oraz Litewskim Związkiem Chłopów i Zielonych poparło 47 z 60 oddziałów partii” — skomentował polityk.

W sejmie Chłopi tworzą frakcję z Akcją Wyborczą Polaków na Litwie – Związkiem Chrześcijańskich Rodzin (AWPL-ZChR) oraz dwoma bezpartyjnymi posłami, Ignasem Vėgėlė oraz Rimasem Jonasem Janūkūnasem, którzy w wyborach do Sejmu startowali z ramienia LVŽS. Jak podkreślił Sinkevičius, decyzja, czy dołączą oni do większości rządzącej, będzie zależała od „chłopów”.

Mindaugas Sinkevičius poinformował również, że socjaldemokraci będą ubiegali się o stanowisko przewodniczącego Sejmu, które obecnie sprawuje Saulius Skvernelis, przewodniczący Związku Demokratów „W Imię Litwy”.

Zdaniem dr Andrzeja Puksztu najbardziej wyraźnym kandydatem na to stanowisko jest Juozas Olekas, obecnie wiceprzewodniczący parlamentu Litwy.

— Dotychczas socjaldemokraci zapowiadali, że to doświadczony polityk Olekas prawdopodobnie będzie przewodniczącym Sejmu. Oczywiście, skoro partia Sauliusa Skvernelisa nie wchodzi do nowej koalicji rządzącej, Skvernelis będzie musiał zrezygnować z funkcji przewodniczącego Sejmu. Taka zmiana jest niezbędna — komentuje w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” dr Andrzej Pukszt, politolog z Uniwersytetu Wiktolda Wielkiego w Kownie.

Zdaniem politologa socjaldemokraci wybrali bardziej radykalnych partnerów.

— U nas na Litwie, w odróżnieniu od niemieckiej sceny politycznej, do władzy dochodzą radykalne partie.

W Niemczech na dzień dzisiejszy w koalicji jest prawicowa partia chadecka razem z partią socjaldemokratyczną, a wszystko po to, żeby nie dopuścić do władzy Afd (Alternatywa dla Niemiec). Niemieckie partie z różnych biegunów politycznych domawiają się, żeby tylko nie dopuścić do władzy skrajnie prawicowych, radykalnych partii do. U nas natomiast, już nie po raz pierwszy, ukształtowała się taka tradycja, że partie wchodziły w koalicję z radykałami. Najbardziej radykalną, populistyczną, niesystemową partią polityczną jest oczywiście Świt Niemna. W wielkiej mierze radykalną partią jest też Litewski Związek Chłopów i Zielonych. Pamiętajmy, że Litewska Partia Socjaldemokratyczna dotychczas była partią centrolewicową. Próbowwała proponować w kwestiach ekonomicznych, finansowych czy socjalnych bardzo dużo centrystycznych rozwiązań. Nie różniła się aż tak bardzo od liberałów i pomimo wielkich sporów, nie różniła się zbyt od konserwatystów. Teraz natomiast, w ciągu ostatnich miesięcy, socjaldemokraci postanowili, że będą partią ultralewicową i nawet populistyczną w niektórych miejscach. Tu jest właśnie główna ponadczasowa zmiana, którą dostrzegam wśród

socjaldemokratów — wyjaśnia dr Andrzej Pukszt.

W skład rozwiązanej niedawno koalicji wchodziły partie: LSDP, Związek Demokratów „W Imię Litwy” oraz Świt Niemna.

— Na razie nie wiadomo, jaki będzie ostateczny skład nowej koalicji rządzącej. W niedzielę socjaldemokraci zarysowali główne wektory. Zostało skierowane zaproszenie do AWPL-ZChR. W sobotę Waldemar Tomaszewski w mediach społecznościowych oświadczył, że partia jest gotowa do negocjacji, aczkolwiek jeszcze ostatecznej decyzji nie ogłoszono. Moim zdaniem negocjacje będą prowadzone poprzez „chłopów”, ponieważ AWPL-ZChR tworzy z nimi wspólną frakcję, ale również będą prowadzone w ramach całej koalicji. Jest to dosyć skomplikowana gra, ale w polityce wszystko jest możliwe. Wygląda na to, że na razie drzwi dla AWPL-ZChR są otwarte. Z pewnością w ciągu najbliższych dni będą spotkania polityków, kierownictwo polskiej partii będzie dyskutowało na temat stanowisk, realizacji postulatów i programów — analizuje sytuację politolog. ■

TVP
WILNO



Najbardziej wyraźnym kandydatem na to stanowisko przewodniczącego parlamentu jest Juozas Olekas **Fot. Josvydas Elinskas, ELTA**

„Żółte kartki” dla wileńskich kierowców powoli odchodzą do lamusa. Zastąpią je e-komunikaty

Przed tygodniem rozpoczął się okres przejściowy dla wileńskich kierowców. Ci, którzy nie opłacili parkingu, nadal będą otrzymywać „żółte kartki” pod wycieraczkę, ale od teraz otrzymają również komunikat pocztą elektroniczną. Z czasem „żółte kartki” znikną całkowicie.

„ŻÓŁTE KARTKI”, CZYLI MANDATY

W przyszłości „żółte kartki” zostaną całkowicie zastąpione cyfrowymi komunikatami o niezapłaconej opłacie lokalnej, a o likwidacji papierowych komunikatów informacje będą przekazywane oddzielnie.

„Rosnący ruch samochodowy i rozszerzające się strefy opłat dyktują konieczność modernizacji nadzoru parkowania. System cyfrowy pozwoli na monitorowanie sytuacji w mieście w czasie rzeczywistym, szybsze wykrywanie naruszeń i efektywniejsze rozdzielanie zasobów kontrolnych. Zamiast komunikatów pod wycieraczką auta kierowcy będą informowani o niezapłaconych opłatach pocztą elektroniczną — jest to nie tylko wygodniejszy sposób, ale także bardziej zrównoważony wybór” — mówi Vaiva Bingelė, kierowniczka ds. doświadczeń klientów JUDU.

Zmiana ta przyczynia się również do realizacji celów miasta w zakresie zrównoważonego rozwoju — rezygnuje się z materiałów papierowych (z których produkowane są „żółte kartki”), zmniejsza się zanieczyszczenie środowiska i nadmierna konsumpcja. Ponadto, jak twierdzi samorząd, coraz więcej kierowców wybiera nowoczesne, cyfrowe kanały informacyjne.

CO SIĘ ZMIENIA DLA WILEŃSKICH KIEROWCÓW?

Kierowcy będą informowani o ewentualnym nieuiszczeniu opłaty lokalnej pocztą elektroniczną — jeśli są zarejestrowani w serwisie JUDU lub jeśli ich adres e-mail znajduje się w rejestrach państwowych. Komunikaty będą również widoczne na koncie JUDU, dlatego zachęca się kierowców do zare-

jestrowania w serwisie JUDU i dokładnego podania numeru rejestracyjnego pojazdu.

Ważne jest, aby pamiętać, że termin spłaty kwoty (wskazanej przez dotychczasową „żółtą kartkę”) nie ulega zmianie — można ją uiścić w ciągu 168 godzin (7 dni) liczonych od końca dnia, w którym został wystawiony komunikat. W przypadku nieuiszczenia opłaty dane są przekazywane do dalszego rozpatrzenia przez Grupę ds. Porządku Publicznego Administracji Samorządu Miasta Wilna.

„Cyfrowa informacja o możliwym nieuiszczeniu opłaty lokalnej jest korzystna dla wszystkich — zarówno dla kierowców, jak i dla naszego zespołu kontrolnego. Kierowcy otrzymają informację szybciej i w wygodniejszy sposób. Kontrolerzy będą mogli pracować efektywniej — zmniejszy się obciążenie administracyjne, zostanie więcej czasu na rzeczywistą kontrolę” — mówi ekspertka JUDU.

TO NIE PIERWSZA ZMIANA DLA KIEROWCÓW

Rozwiązanie to jest częścią szerszej cyfryzacji kontroli parkowania samochodów. Po wdrożeniu integracji z systemami stron trzecich (Centrum Rejestrów, Urząd Skarbowy, Rejestracja Pojazdów itp.) cała kontrola parkowania zostanie zautomatyzowana — bez konieczności stosowania fizycznych komunikatów lub pracy kontrolerów kontaktowych.

To nie pierwsza zmiana dotycząca parkingów. Zniknęła znana wcześniej wilnianom strona parking.lt. Teraz odwiedzający są przekierowywani na stronę JUDU. Od 15 maja pozwolenia na parkowanie w Wilnie oraz opłaty po otrzymaniu „żółtej kartki” można załatwić wyłącznie przez stronę JUDU i dostępny tam system samoobsługi. ■

Opr. A.K. na podst. vilnius.lt, mat. pras.



Tzw. „żółte kartki”, które skutecznie podnosiły ciśnienie niejednemu wileńskiemu kierowcy, mają zastąpione przez komunikaty cyfrowe — które w podnoszeniu ciśnienia będą równie skuteczne, ale mają być wygodniejsze Fot. JUDU, opr.red.

Obóz letni dla dzieci w Rudominie

W dniach 7-11 lipca oraz 28 lipca-1 sierpnia w Centrum Kultury w Rudominie odbył się letni obóz dla dzieci „Odkrycie kultur”.

Obóz został zorganizowany w ramach projektu „Wileńszczyzna — kultura żywa w społeczności”. Partnerami projektu były: Centrum Wspólnoty w Rudominie, Zespół Pieśni i Tańca „Rudomianka” oraz stowarzyszenie Kūrybinės inspiracijos erdvės. Organizatorem obozu było Centrum Kultury w Rudominie.

CELE PROJEKTU

Celem projektu było zorganizowanie letniego obozu, który umożliwiłby uczestnikom zapoznanie się z dziedzictwem kulturowym rejonu wileńskiego, tradycjami i historią Rudomina, a także zaspokojenie potrzeb edukacyjnych i kulturalnych dzieci oraz młodzieży zamieszkującej gminę Rudomino. Projekt miał również na celu wzmocnienie komunikacji i koncentracji wśród młodych mieszkańców Rudomina, zachęcenie uczestników do angażowania się w działalność społeczną, artystyczną i kulturalną w miejscu zamieszkania oraz rozwijanie wzajemnego szacunku i zaufania poprzez proponowane działania.

W obozie wzięli udział uczniowie z różnych placówek oświatowych, członkowie zespołu „Rudomianka”, dzieci aktywnie uczestniczące w życiu społecznym gminy, a także te, które dotychczas w nim nie uczestniczyły, w tym dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej. Uczestnicy zostali podzieleni na trzy grupy, z których każda liczyła 20 osób.

Organizatorzy przygotowali niezwykle bogaty i atrakcyjny program. Każdy dzień młodzi obozowicze rozpoczynali gimnastyką poranną. Następnie odbywały się różnorodne zajęcia edukacyjne, podczas których dzieci mogły nabywać nowe umiejętności i lepiej poznawać otaczający je świat.



Po codziennej gimnastyce porannej odbywały się różnorodne zajęcia edukacyjne, podczas których dzieci mogły nabywać nowe umiejętności

W obozie wzięli udział uczniowie z różnych placówek oświatowych, członkowie zespołu „Rudomianka”, dzieci aktywnie uczestniczące w życiu społecznym gminy, a także te, które dotychczas w nim nie uczestniczyły, w tym dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej.

GRY, ZABAWY I SPOTKANIA

Nie zabrakło także wielu ciekawych gier i zabaw. Podczas zajęć edukacyjnych uczestnicy poznawali nie tylko kultury narodów zamieszkujących Wileńszczyznę i Litwę, ale także innych krajów świata — ich tradycje, symbole, rękodzieło. Dzieci brały udział w improwizacji tańców hinduskich i festiwalu kolorów, warsztatach wyrobu rękodzieła Indian Ameryki Północnej, zgłębiały tajniki japońskiej kaligrafii, poznawały różne legendy i podania. Odbyły się także warsztaty robienia świec, woreczków,

dzieł z kamieni, tworzenia bransoletek, malowania oraz zajęcia taneczne. Podczas warsztatów teatralnych młodzi obozowicze poznawali świat teatru.

W programie znalazło się również spotkanie z przedstawicielami litewskiej policji, podczas którego dzieci dowiedziały się więcej o zawodzie policjanta. Uczestnicy obozu odwiedzili firmę Vilniaus paukštynas oraz stajnię przy dworcu w Peteszy. Zwiedzili także zamek w Miednikach pod opieką zawodowego przewodnika.

Każdego dnia odbywały się gry terenowe, zawody sportowe, gry planszowe oraz zabawy na świeżym powietrzu. Nikt nie miał czasu na nudę. Na zakończenie obozu odbyła się dyskoteka, podczas której wszyscy doskonale się bawili. Każdy uczestnik otrzymał dyplom obozowicza.

Letni obóz był dla dzieci niezapomnianym przeżyciem, źródłem wielu wspaniałych wrażeń i pozytywnych emocji, które pozostaną w ich pamięci na długie lata.

Inf. i fot.: Centrum Kultury w Rudominie

Zbliżają się ćwiczenia Zapad 2025. Czy musimy obawiać się prowokacji?

Manewry wojskowe Zapad 2025 odbędą się we wrześniu. Ekspert od wojskowości Egidijus Papečkys nie sądzi, aby ćwiczenia były dużym zagrożeniem dla państw NATO. Inaczej sprawa wygląda z Ukrainą.

Antoni Radczenko

Białoruskie ministerstwo obrony poinformowało we wtorek, że w dniach 12-16 września na terytorium Białorusi odbędą się białorusko-rosyjskie manewry wojskowe Zapad 2025. W resorcie podkreślono, że celem ćwiczeń jest przetestowanie zdolności Białorusi i Rosji do „zapewnienia militarnego bezpieczeństwa Państwa Związkowego oraz ich gotowość do odparcia potencjalnej agresji”.

OCZYWISTY NIEPOKÓJ

„Wszyscy zagraniczni attaché wojskowi akredytowani przy Ministerstwie Obrony Republiki Białorusi, w tym przedstawiciele dziewięciu państw członkowskich NATO, będą mieli możliwość obserwowania ćwiczeń” — oświadczył na konferencji prasowej szef Departamentu Międzynarodowej Współpracy Wojskowej Białorusi gen. Walerij Rejewenko.

— Manewry wojskowe, które są organizowane przez sąsiednie i nieprzyjazne państwa, zawsze przykuwają uwagę. Rosja i Białoruś są właśnie takimi nieprzyjawnymi krajami. Kiedy przy naszej granicy jest ulokowana większa ilość wojska, to po prostu musimy monitorować sytuację i odpowiednio reagować — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” Egidijus Papečkys, ekspert ds. wojskowości.

Rozmówca podkreślił, że w przypadku tego typu ćwiczeń w sąsiednich krajach NATO zwiększa się liczba wojskowych, którzy nie tylko monitorują sytuację, ale również będą mogli w razie potrzeby odpowiednio zareagować.

W obecnej sytuacji geopolitycznej kraje NATO nie mogą pozwolić sobie na rozluźnienie.

— Znamy przypadki z historii, kiedy pod przykrywką ćwiczeń



■ Manewry Zapad 2025 odbędą się w dniach 12-16 września Fot. EPA-ELTA

wojskowych był szykowany atak na inne państwa. Weźmy ćwiczenia Zapad 2021. Teraz to jest czymś oczywistym, że w ich trakcie był szykowany atak na Ukrainę. W tym również z terytorium Białorusi. Kiedy przy naszych granicach w Białorusi i obwodzie kaliningradzkim skupiono kilkadziesiąt tysięcy żołnierzy, to taka sytuacja w naturalny sposób wywołuje u nas niepokój — dodał Papečkys.

CZYNNIK WOJNY W UKRAINIE

Strona białoruska oświadczyła, że w odróżnieniu od poprzednich ćwiczeń z 2021 r. w manewrach weźmie udział mniejsza liczba żołnierzy. Przed czterema laty udział wzięło 200 tys. żołnierzy, teraz ma uczestniczyć zaledwie 13 tys. Podkreślono też, że ćwiczenia nie odbędą się w pobliżu granic Polski lub Litwy. „Wszystko to jest wymownym potwierdzeniem, że Republika Białorusi jest zwoleńnikiem bezpieczeństwa regio-

nalnego. Kategorycznie sprzeciwiamy się trwającej militarizacji na dużą skalę, która prowadzi do naruszenia równowagi sił w Europie. Skutkiem tego jest z kolei spadek stabilności strategicznej na całym świecie” — oświadczył Rejewenko.

Zdaniem naszego rozmówcy faktycznie są dowody na to, że w tym roku w białorusko-rosyjskich manewrach weźmie udział mniejsza liczba żołnierzy.

— To usłyszeliśmy również z ust generała Remigijusa Baltrėnasa, który teraz przejął dowództwo nad Międzynarodowym Sztabem Wojskowym NATO, że ćwiczenia zostaną przeprowadzone na o wiele mniejszą skalę i odbędą się bliżej wschodnich granic Białorusi, czyli dalej od granic Litwy, Polski oraz Łotwy. Tym niemniej równolegle są wysyłane sygnały, że w razie potrzeby częściowo wojska Białorusi i Rosji mogą być przerzucone bliżej naszych granic.

12.>>

Sądzę, że jednak są to standardowe komunikaty, abyśmy mieli się na baczność.

Na zasadzie, że zawsze możemy szybko przerzucić swoje jednostki wojskowe. Tym niemniej podstawową przyczyną małej liczby żołnierzy biorących udział w manewrach jest wojna w Ukrainie. Rosja ma duże straty i zwyczajnie nie ma kogo wysłać na manewry — powiedział rozmówca naszego dziennika.

W podobnym tonie co białoruski generał wypowiadał się przed dwoma tygodniami Aleksander Łukaszenka w wywiadzie dla amerykańskiego magazynu „Time”. Białoruski dyktator oświadczył, że idea, jakoby Białoruś miała wykorzystać ćwiczenia do ataku na państwa ościennie, jest „całkowitym nonsensem”.

DONIESIENIE Z KIJOWA

Po ćwiczeniach 2021 roku Rosja wykorzystała terytorium Białorusi do zaatakowania Ukrainy w lutym 2022 r., kiedy na terytorium tego

kraju dyslokowano wojska pod pozorem rosyjsko-białoruskich manewrów. Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski uprzedzał wcześniej, że Rosja pod pretekstem rutynowych ćwiczeń wojskowych może szykować prowokację.

— Oczywiście zawsze musimy wysłuchać zdania naszego partnera. Ze strony ukraińskiej notorycznie słyszymy, że może być szykowana jakaś większa prowokacja pod naszym adresem. Na razie żadna tego typu wiadomość ze strony Ukrainy nie potwierdziła się. Z kolei nasze kierownictwo i polityczne, i wojskowe, zapewnia, że manewry nie niosą większego zagrożenia dla nas. W tym przypadku byłbym skłonny ufać naszemu wojskowemu i naszemu rządowi. Mamy — nie tylko Litwa, ale również inne kraje — o wiele lepsze możliwości do monitorowania sytuacji. Przed i po rosyjskiej inwazji kraje NATO bardzo uważnie przyglądają się sytuacji na Białorusi oraz w obwodzie kaliningradzkim — zaznaczył nasz rozmówca.

ŻELAZNY OBROŃCA

O ile w przypadku krajów NATO manewry raczej nie mają większego znaczenia, to w przypadku Ukrainy jest inaczej.

— W trakcie ćwiczeń wojskowych Rosja może próbować ukształtować nowe zgrupowanie wojskowe, którego celem jest zaatakowanie Ukrainy. Nie jest pewne, że takie zgrupowanie powstanie w trakcie manewrów lub tuż po, tym niemniej taka możliwość istnieje, że znów będą mogli zaatakować ze strony Białorusi — powiedział Egidijus Papečys.

W Polsce, we wrześniu, odbędą się również ćwiczenia wojskowe pod kryptonimem Żelazny obrońca, w których weźmie udział 34 tys. żołnierzy polskich oraz krajów sojuszników. Sztab Generalny Wojska Polskiego oświadczył, że manewry wojskowe nie są wymierzone przeciwko żadnemu państwu, a celem ich jest „pokazanie jednności, profesjonalizmu oraz konsekwentnego zwiększania zdolności bojowych sojuszników NATO”. ■

TVP
WILNO



■ W Polsce, we wrześniu, odbędą się ćwiczenia wojskowe NATO Żelazny obrońca Fot. Andrius Ufartas, ELTA

Psycholog: Tragedie się zdarzają, jednak oskarżanie całej młodzieży o okrucieństwo jest bezpodstawne

Honorata Adamowicz

Tragedia wywołała poruszenie i niepokój w społeczeństwie oraz liczne dyskusje, w tym na temat wartości współczesnej młodzieży. Takie koszmarnie wydarzenia choć niezwykle rare, przypominają, jak ważne jest, aby na czas dostrzegać stan emocjonalny dziecka, zmiany w jego zachowaniu i nie zwlekać z poszukiwaniem pomocy.

KAŻDE POKOLENIE JEST „GORSZE”

— Nie zgadzam się z opinią, że dzisiejsi nastolatki i dzieci są bardzo okrutni. Jeśli spojrzemy na statystyki, to przestępczość wśród nastolatków wykazuje silną tendencję spadkową. Dorośli popełniają znacznie więcej przestępstw niż nastolatki. Bardzo niebezpieczne jest oskarżanie dzisiejsze nastolatki o okrucieństwo, ponieważ nie jest to prawdą. Zawsze modne jest obwinianie młodych ludzi, że są inni, gorsi, pozbawieni wartości. Tak mówi się o każdym młodym pokoleniu. W żadnym wypadku nie oskarżamy nastolatków o okrucieństwo i nie uogólniamy pojedynczego przypadku do wszystkich nastolatków — przekonuje w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” dr Jurgita Smiltė Jasiulionė, psycholog, kierowniczka szkoleń telefonicznej linii pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży „Vaikų linija”.

POZNAĆ SWOJE DZIECKO

Według psycholog rodzice często mówią o swoim dziecku, że jest spokojne, grzeczne. Ale tak na prawdę, nie wszyscy wiedzą, co się dzieje z dzieckiem. Nie wystarczy obserwować dziecko codziennie przez godzinę, pytać, czy ma odrobione lekcje i co w szkole. Z dzieckiem trzeba rozmawiać, ciągle je obserwować.

Niedawno Litwę wstrząsnęła tragedia — w Wilnie znaleziono zamordowanego 15-latkę, któremu życie, jak się podejrzewa, odebrał jego rówieśnik.

— Jeśli zauważymy wśród nastolatków jakieś agresywne zachowania, ważne jest, aby jak najwcześniej wyznaczyć granice między zachowaniem właściwym a niewłaściwym i reagować na takie zachowania. Zauważam, że jesteśmy przerażeni, gdy nieletni robią coś strasznego, gdy coś niszczą lub zabijają. Ale jest wiele łagodniejszych przejawów przemocy, na które dorośli po prostu nie reagują. Mówią, że to tylko dzieci, że tak się zachowują i nic nie można na to poradzić. Na przykład ciągłe dokuczanie, poniżanie, niszczenie rzeczy — rodzice nie zawsze zwracają na to uwagę — wyjaśnia dr Jurgita Smiltė Jasiulionė.

Od 30 lat przeprowadzane są międzynarodowe ankiety, z których wynika, że na Litwie skala zjawiska znęcania się jest bardzo wysoka, a dorośli nie potrafią poradzić sobie z tym problemem. Dzieci i nastolatki potrafią zachowywać się bardzo okrutnie. Można zadać pytanie, skąd się tego

uczą? Psycholog twierdzi, że to my, dorośli, musimy uczyć dzieci, jak rozpoznawać i kontrolować agresywne impulsy, musimy reagować na to spokojnie i konsekwentnie. Bardzo ważne jest wyznaczenie granicy i aby zatrzymać to w odpowiednim momencie.

WAŻNE SYGNAŁY

Kierowniczka szkoleń w „Vaikų linija” radzi, jak rozpoznać, czy dziecko lub nastolatek ma jakieś problemy. Ważnymi sygnałami są silne zmiany w zachowaniu lub stanie emocjonalnym, które można zaobserwować na podstawie zachowania dziecka. Na przykład, jeśli dziecko zawsze było bardzo otwarte, wesołe, a nagle staje się bardzo zamknięte w sobie, rezygnuje z niektórych ulubionych zajęć i wydaje się, że nie cieszy go już rzeczy, które kiedyś sprawiały mu radość. Albo gdy zauważamy zmianę w relacjach z ważnymi dla niego osobami.

15.>>



Każda silna zmiana w relacjach społecznych dziecka może oznaczać, że ma ono jakieś trudności

14.>>

Każda silna zmiana w relacjach społecznych dziecka może oznaczać, że ma ono jakieś trudności. Szczególnie chodzi tu o dzieci w wieku szkolnym. U przedszkolaków mogą występować wybuchy gniewu, trudności w porozumiewaniu się, nieprzewidywalne emocje. Może to również oznaczać, że dziecko potrzebuje wsparcia.

AGRESJA U NASTOLATKÓW

— Nie można oskarżać nastolatków o agresję, ponieważ agresja jest czymś powszechnym, czyli impulsem lub instynktem, który wszyscy posiadamy. Każdy człowiek, zarówno dorosły, jak i dziecko, ma w sobie agresję. Kiedy zauważamy, że nawet małe dziecko w gniewie coś rozbija, sprawia ból innej osobie, musimy cierpliwie i małymi krokami uczyć dziecko kontrolowania tych agresywnych impulsów. Agresywne impulsy są nam bardzo potrzebne, ponieważ pomagają nam uciec w niektórych sytuacjach, walczyć, bronić się. Mamy tylko nadzieję, że w społeczeństwie będziemy robić to wszystko w sposób społecznie akceptowalny. Oznacza to, że nie będziemy krzywdzić innych ludzi, niszczyć mienia ani dopuszczać się aktów wandalizmu — mówi dr Jurgita Smiltė Jasiulionė.

Jak podkreśla specjalistka, bardzo ważne jest zrozumienie, że ta agresja nie bierze się znikąd. Nie można powiedzieć, że w okresie dojrzewania dziecko stało się bardzo agresywne, ponieważ ta agresja w którymś momencie się zaczęła. Pytanie tylko, w jaki sposób opiekunowie pomagali dziecku opanować tę agresję i jaki przykład dawali, czyli jak sami radzili sobie z własnymi impulsami agresji.

— Dzieci od najmłodszych lat zauważają i uczą się, że kiedy chcą coś osiągnąć, zaczynają krzyczeć czy grozić. Rozumieją, że są to sposoby, którymi osiągały swoje cele. Dzieci uczą się tego od dorosłych, ponieważ dorośli, gdy się złością na dziecko, podnoszą głos, grożą, że coś mu zabio-



Agresja nie bierze się znikąd, dlatego tak bardzo ważny jest przykład, jaki młodzieży dają dorośli

rać. Nam, dorosłym, wydaje się, że taka forma jest właściwa, ponieważ dziecko nas zdenerwowało, zachowuje się niegrzecznie — zauważa nasza rozmówczyni.

TRUDNY OKRES DOJRZEWANIA

— Nastolatki nie są agresywne, po prostu w okresie dojrzewania mogą być bardziej skłonne do podejmowania ryzykownych zachowań, czasami pod wpływem rówieśników. W okresie dojrzewania dzieci chcą być bardziej dorosłe i trudniej im kontrolować swoje impulsy, trudniej jest im przewidzieć konsekwencje swoich działań, a ich myślenie jest „czarno-białe”. Uważają, że jeśli nie jesteś moim przyjacielem, to jesteś moim wrogiem. Jeśli rodzice zauważają agresywne zachowanie nastolatków lub dzieci, bardzo ważne jest, aby zareagować jak najwcześniej i jak najszybciej zwrócić się o pomoc. Zdarza się, że już od urodzenia dzieci mają gorszą kontrolę nad impulsami, większą reaktywność na poszczególne impulsy — na przykład jedno dziecko może szybciej opanować swój gniew, a inne nie. Jeśli rodzice zauważają, że dziecku trudno jest opanować gniew, otrzymują jakieś sygnały ze szkoły czy przedszkola, że na przykład dziecko w gniewie skrzywdziło inne dziecko, coś zniszczyło, okrutnie po-

traktowało jakieś zwierzę, należy jak najszybciej zwrócić się o pomoc i wspólnie ze specjalistami szukać sposobów, jak pomóc temu dziecku — podkreśla kierowniczka szkoleń telefonicznej linii pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży „Vaikų linija”.

TRAGEDIA NA ZWIERZYŃCU

3 sierpnia na Zwierzyńcu, na ulicy Lukių, znaleziono ciało 15-letniego chłopca w kontenerze na śmieci. W nocy, o godzinie 1.39, strażacy udali się pod ten adres, aby ugasić płonący kontener. Następnego dnia rano, ok. godziny 10.00, policja wezwała strażaków na miejsce zdarzenia z powodu znalezienia w tym samym kontenerze ludzkiego ciała.

Wcześniej, 2 sierpnia, policja poszukiwała w Wilnie zaginionego nieletniego (ur. 2010). Ok. godziny 14.00 15-latek pożegnał się ze znajomym w centrum handlowym Ozas i miał wrócić do domu, jednak tego nie zrobił, a rodzinie nie udało się z nim skontaktować. Zaginiony chłopiec następnego dnia został znaleziony martwy na Zwierzyńcu. O popełnienie przestępstwa podejrzany jest jego rówieśnik, którego zatrzymano. ■

Fot. Freepik.com

LCK i Caritas Litwa: Pomoc jest możliwa tylko dzięki solidarności międzyludzkiej

Justyna Giedrojc

19 sierpnia obchodzony jest Światowy Dzień Pomocy Humanitarnej. Ta data przypomina, że nikt nie powinien pozostać obojętny na tragedię drugiego człowieka, zaś pomoc jest możliwa tylko dzięki solidarności ludzi, którzy wspierają działania organizacji humanitarnych na całym świecie.

Na Litwie pomoc humanitarną udzielają liczne organizacje i instytucje, do głównych należą Litewski Czerwony Krzyż i Caritas Litwa.

NIOSĄ NIEODPŁATNĄ POMOC

Litewski Czerwony Krzyż (LCK) jednoczy tysiące wolontariuszy, którzy niosą nieodpłatną pomoc tym, którzy jej potrzebują. Dzięki ich zaangażowaniu organizacja ta może realizować szereg projektów. Jest to m.in. pomoc uchodźcom wojennym z Ukrainy, wsparcie osób przebywających w domach opieki, wdrożenie programu azylu i integracji migrantów, realizacja programu z zakresu udzielania pomocy psychologicznej czy pierwszej pomocy. LCK posiada też wielu darczyńców — firmy, instytucje, osoby prywatne. Ofiarowane dary przekazywane są ludziom będącym w potrzebie.

Jednym z projektów LCK było uruchomienie infolinii pomocy humanitarnej. Dzwoniąc na numer telefonu 111 ludzie mogą skontaktować się ze specjalistami Litewskiego Czerwonego Krzyża przez 24 godziny na dobę oraz otrzymać różnego rodzaju wsparcie.

CAŁODOBOWA I BEZPŁATNA INFOLINIA

Infolinia 111 powstała z myślą o ludziach, którzy nieoczekiwanie zetknęli się z trudnościami.

— Oferujemy różnego rodzaju pomoc. W ciągu miesiąca dzwoni do nas ponad tysiąc osób. Dzwonią z różnymi prośbami, najczęściej



Na Litwie pomoc humanitarną udzielają liczne organizacje i instytucje, do głównych należą Litewski Czerwony Krzyż i Caritas Litwa

dotyczącymi spraw osobistych, przeważnie zwracają się o pomoc materialną i rzeczową. Z zasady robią to w celu uzyskania wsparcia w trudnej sytuacji życiowej, rodzinnej lub materialnej, np. po pożarze, kiedy tracą dom i całe swoje mienie. Ludzie dzwonią także w celu uzyskania różnego rodzaju informacji, czasami szukają pomocy psychologicznej. Infolinia jest całodobowa i bezpłatna. Operatorzy rozmawiają w języku litewskim, angielskim i rosyjskim — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Milda Vibrantytė, kierowniczka ds. komunikacji LCK.

OKAZYWANA POMOC NIE JEST DŁUGOTRWAŁA

Ludzie proszą o najprzeróżniejsze rzeczy: o dostarczenie do domu żywności, o ciepłą odzież i obuwie, o zawiezenie do lekarza, dostarczenie leków z apteki.

— Nasi wolontariusze udzielają pomocy możliwie najszybciej, w miarę możliwości. Nie obiecujemy jednak nieustannego wsparcia materialnego. Przede wszystkim zależy nam, by ludzie nie czuli się bezradni i samotni w sytuacji kryzysowej i w razie potrzeby mo-

gli zwrócić się o pomoc za pośrednictwem infolinii. Nie obiecujemy jednak nieustannego wsparcia. Nie jesteśmy w stanie udzielać systematycznej pomocy tym samym ludziom — podkreśla pracowniczka LCK.

CARITAS SŁUCHA

Od miesiąca na terenie całej Litwy działa na bezpłatna infolinia pomocy emocjonalnej dla osób starszych Caritas klauso (pol. Caritas słucha).

Infolinia działa pod numerem 0 800 700 08 w godzinach od 9.00 do 19.00 od poniedziałku do piątku.

— 70 specjalnie przeszkolonych wolontariuszy odpowie na każdy telefon. Jeżeli w jakimś momencie nie będą mogli odebrać telefonu, to koniecznie oddzwonią. Rozmowy są bezpłatne i konfidencjonalne — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Vaida Kasulaitienė, p.o. sekretarza generalnej Caritas Litwa.

Rozmówczyni zaznaczają, że konsultanci Caritasu nie tylko dodają otuchy czy pomagają znaleźć rozwiązanie w trudnych sytuacjach. Infolinia pełni również funkcję informacyjną.

16.>>

— To jest szczególnie ważne w przypadku osób znajdujących się w izolacji społecznej, starszych, samotnych, takich, które nie wychodzą nawet z domu, a w swym otoczeniu nie mają nikogo, komu mogłyby zaufać — zauważa Vaida Kasulaitienė.

ROZMOWA TO WAŻNA CZĘŚĆ POMOCY HUMANITARNEJ

Infolinia to często dla osób starszych jedyna okazja, by opowiedzieć, jak minął dzień, co się wydarzyło a także usłyszeć życzliwy głos.

— Wiele osób starszych zmaga się z samotnością. Często nie mają z kim porozmawiać o codziennych sprawach ani podzielić się swymi zmartwieniami. Szczególnie dotyczy to ludzi mieszkających na wsi, w miejscach oddalonych od miast czy większych miejscowości. Długotrwałe osamotnienie nie jest naturalnym stanem i może prowadzić do zaburzeń zachowania i silnego stresu. Jest to trudne doświadczenie, które starszej osobie odbiera poczucie bezpieczeństwa. Starsze osoby czasami mówią, że nie wychodzą z domu, czują się opuszczone i bezsilne. Często samotność przeradza się w depresję lub poważne problemy emocjonalne. Rozmowa nie zastąpi terapii, ale daje poczucie ulgi i pomaga złagodzić poczucie izolacji. Infolinia stanowi ważną część

pomocy humanitarnej — mówi Vaida Kasulaitienė.

Konsultanci infolinii dla osób starszych prowadzą rozmowę w języku litewskim.

— Możliwe, że niektórzy z nich znają także inne języki. Ale nigdy nie wiadomo, na jakiego konsultanta się trafi, dlatego najlepiej jest używać oficjalnego języka. Jeżeli otrzymamy sygnał, że są potrzebne konsultacje w innych językach, niewykluczone, że będziemy je prowadzić — wyjaśnia rozmówczyni.

Caritas świadczy szereg usług dla seniorów, m.in. wizyty domowe u chorych, szkolenia z obsługi smartfonów i komputerów, posługę opiekuńczą w parafiach.

Organizacja pomaga osobom w potrzebie w różnorodny sposób. Caritas Litwa angażuje się w pomoc dzieciom, seniorom, migrantom, uchodźcom oraz ludziom wykluczonym społecznie. Działania Caritas obejmują pomoc zarówno materialną jak i duchową.

W 2024 r. w strukturach Caritas Litwa działało około 3,7 tys. wolontariuszy oraz 395 pracowników. Z różnego rodzaju pomocy udzielonej przez litewski Caritas skorzystało 68 tys. mieszkańców kraju. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO



Od początku konfliktu zbrojnego w Ukrainie litewskie organizacje humanitarne wspierają uchodźców wojennych

Resort innowacji chce pomóc z eksportem

Według Eglė Radišauskienė, kanclerz Ministerstwa Gospodarki i Innowacji, 6,6 mln euro zostanie przeznaczone na projekty w środkowej i zachodniej Litwie, a kolejne 6,3 mln euro — na region stołeczny. „Takie wsparcie zapewni przedsiębiorstwom więcej możliwości aktywniejszego promowania swoich produktów za granicą, wzmocni eksport kraju oraz pomoże im skutecznie działać w zmieniającym się otoczeniu międzynarodowym, dążąc do długoterminowego wzrostu” — powiedziała Radišauskienė w komunikacie.

Gintarė Kuncaitytė, kierownik ds. oceny inwestycji w Agencji Innowacji, twierdzi, że wiele litewskich przedsiębiorstw posiada wysokiej jakości produkty lub usługi, ale nie wie, jak je zaprezentować światu.

„Jednocześnie zaproszenie jest aktualne również dla firm, które już eksportują, ale szukają sposobów na poszerzenie rynków, zwiększenie widoczności lub wprowadzenie nowych produktów” — powiedziała Kuncaitytė. Firmy mogą uzyskać finansowanie na udział w międzynarodowych targach, certyfikację produktów lub usług.

Przedsiębiorstwa działające w środkowej i zachodniej części Litwy, które nie eksportowały dotychczas, mogą również ubiegać się o pokrycie kosztów zatrudnienia menedżera ds. eksportu oraz rozwiązań e-marketingowych. W tym roku, w odróżnieniu od poprzednich, przy ocenie wniosków będą przyznawane dodatkowe punkty priorytetowe — będą one przyznawane przedsiębiorstwom, których co najmniej 10 proc. przychodów pochodzi z eksportu do USA lub które działają w sektorze obronności i bezpieczeństwa. W 2023 r. w ramach tego narzędzia złożono 325 wniosków, a finansowanie otrzymało 211 projektów — większość z nich jest nadal realizowana. Wówczas na projekty w środkowej i zachodniej Litwie przeznaczono 10,7 mln euro, a na region stołeczny — 4,1 mln euro.

Opr. A.K. na podst. BNS

Dbają o polskość na Łotwie

„Dzięki różnorodnym zajęciom CKP wzbogaca kulturalne i artystyczne życie w Dyneburgu, umożliwiając uczestnikom zajęć wyrażenie swojego talentu oraz propagowanie polskiej kultury i dziedzictwa na szeroką skalę” — opowiada nam Żanna Stankiewicz, kierowniczka Centrum Kultury Polskiej w Dyneburgu.

Leszek Wątróbski: Centrum Kultury Polskiej (dalej CKP) powstało w roku 1997...

Żanna Stankiewicz: Nasze Centrum mieści się przy ul. Warszawskiej 30. Jest jednocześnie Domem Polskim w Dyneburgu. Budynek ten wybudowany został w roku 1910. Kupili go Polacy w roku 1930 i jako ośrodek polski funkcjonował do roku 1940. Po wkroczeniu wojsk sowieckich, Polacy stracili swoją własność, a budynek został znacjonalizowany. Ponownie wrócił do nas dopiero w roku 1993. A w roku 2006 dokonano renowacji gmachu ze środków Senatu RP.

Centrum Kultury Polskiej w Dyneburgu powstało z inicjatywy polskich mieszkańców i przy wsparciu urzędu miasta. Zadaniem Centrum jest popularyzowanie i pielęgnowanie polskich tradycji narodowych zachowanych na Łotwie — m.in. w najliczniej przez Polaków zamieszkaną Łatgali. Organizowane są u nas różnorodne imprezy: wystawy, koncerty, warsztaty, konkursy recytatorskie, kursy języka polskiego i wieczorki poetyckie. Działa tu także biblioteka licząca ponad 10 tys. woluminów. Uczniowie klas początkujących po lekcjach, przychodzą do Polskiej Chatki, gdzie pracownicy Centrum oraz wolontariusze prowadzą dla nich zajęcia teatralne i wokalne.

Centrum przechodziło liczne zmiany organizacyjne...

Dwa lata temu przyłączyli nas do Łotewskiego Domu „Jedność”, podobnie jak inne centra kultury mniejszości narodowych w Dyneburgu. Staliśmy się niejako jego oddziałem. Kiedy rozpoczęła się wojna z Ukrainą, to zapadła decyzja, aby wszystkie centra mniejszości narodowych włączyć do wspólnego Łotewskiego Domu „Jedność”. Dzisiaj, pod jego dachem, istnieją i działają wszystkie mniejszości: rosyjska, białoruska, ukraińska, łatgalska, łotewska, żydowska i polska. Tworzymy



Żanna Stankiewicz, kierowniczka Centrum Kultury Polskiej w Dyneburgu
Fot. Leszek Wątróbski

w ten sposób jedność. Łotewskie prawo wymaga, aby wszystkie imprezy i uroczystości w naszych centrach odbywały się w dwóch językach: łotewskim i ojczystym — tzn. w naszym przypadku polskim. Uważam, że jest to normalne i dobrze nam z tym idzie.

W Centrum pracuje tylko kilka osób...

Pracowników mamy strasznie mało. Na cały etat pracują tu tylko trzy osoby: ja, jako kierownik, pani dyżurna, która jest tutaj od rana do późnego wieczoru i organizatorka imprez kulturalnych. Pozostałe osoby prowadzące różne grupy — np. teatralną Uśmiechniętą tęczą, chór seniorów Promień czy młodzieżowy zespół wokalny Barwy Daugawy, pracują na części etatu. Jednym z kluczowych elementów naszej działalności jest organizacja różnych wydarzeń kulturalnych. Bliisko współpracujemy także z dyneburskim oddziałem Związku Polaków na Łotwie oraz Gimnazjum Polskim im. Józefa Piłsudskiego.

Przy Waszym Centrum działa kilka zespołów artystycznych: chór Promień, Zespół Tańca Ludowego „Kukuleczka”, teatrzyk dziecięcy, zespół wokально-instrumentalny, Klub Seniora, Klub Polskich Kobiet, odbywają się również Spotkania Katolickie...

Ważnym elementem działalności CPK jest też promowanie nauki języka polskiego. Poprzez organizację kursów językowych, warsztatów i lekcji nasze Centrum stwarza możliwości nauki dla zarówno młodych, jak i dorosłych osób zainteresowanych opanowaniem tego języka.

Na szczególną uwagę zasługują, w tym kontekście, zajęcia z małymi dziećmi w Polskiej Chatce...

Zdecydowana większość naszych rodzin jest mieszaną i rzadko w której rozmawia się w domu, na co dzień, po polsku. Sama pochodzę z takiej właśnie rodziny mieszaną — łotewsko-polsko-niemieckiej. Dlatego ludzie chętnie oddają swoje dzieci do polskiej szkoły, nie mogąc im pomóc w żaden sposób w domu i dlatego też matki przyprowadzają nam chętnie małe dzieci na zajęcia do Polskiej Chatki. Dawniej rodzice zastanawiali się, gdzie podziąć swoje pociechy po zajęciach w przedszkolu czy szkole. Nie wszyscy mają przecież babcię, które mogą je zabrać do domu i tam odrabiać lekcje. Polska Chatka pełni więc również funkcję socjalną. Zabieramy dzieci ze szkoły i do 17.30 są one pod naszą opieką. Mają tu mazaki i zeszyty. I tak dzieje się przez cały rok. Dzieci prowadzimy także do muzeum czy do radia za pieniądze zdobyte w różnych projektach, także dzięki pomocy polskiej ambasady. Rodzice są bardzo zadowoleni z takiego obrotu sprawy. Gościmy tu często studentów z Polski w ramach programu Erasmus, który ma na celu podnoszenie kompetencji uczestników, w tym naszych dzieci, poprzez międzynarodowe projekty edukacyjne.

18.>>

Goście przychodzą do naszego Centrum i nam pomagają. Oni z naszymi dziećmi rozmawiają po polsku, traktując to jako wolontariat.

Grupą reprezentującą bogaty folklor polski na Łotwie jest młodzieżowy Zespół Tańca Ludowego „Kukułeczka”...

... który to prowadzę od lat. Jestem jego kierowniczką artystyczną i choreografką. W przyszłym roku obchodzić będziemy jego 35-lecie. W repertuarze grupy znajdują się tańce: warmińskie, wielkopolskie, kurpiowskie, sieradzkie, opoczyńskie, śląskie, lubelskie, przeworskie, górali żywieckich oraz tańce łotewskie. Kukułeczka jest stałym uczestnikiem Festiwalu Kultury Polskiej oraz Festiwalu Mniejszości Narodowych organizowanych na Łotwie. Zespół brał także udział w wielu festiwalach w Polsce.

Z wykształcenia jest Pani choreografką...

Ukończyłam studium folklorystyczne w Lublinie w roku 1994 na UMCS, prowadzone przez Stanisława Leszczyńskiego, który był moim chrzestnym ojcem, bo tam, w Lublinie, zostałam ochrzczona. A wszystko zaczęło się, kiedy moja córka Ewelina poszła do I klasy, oczywiście do szkoły polskiej. I kiedy zobaczyłam, na jednym z koncertów dzieci w strojach krakowskich galopujące po scenie, bez żadnego pojęcia, nie umiejące zupełnie nic... Zgłosiłam się więc do pani dyrektora z propozycją nauczania ich podstawowych zachowań scenicznych. Nie chciałam, aby na kolejnej akademii dzieci biegały tylko po scenie, a nie normalnie tańczyły. Zaczęłam od śpiewania polskich piosenek, od „Kukułeczka kuka” i od tej piosenki wzięła się nazwa naszego zespołu. Pani dyrektor (śp. Gertruda Grawe) zaproponowała mi następnie wyjazd do Lublina na studium folklorystyczne UMCS prowadzone przez Staszka Leszczyńskiego. Ukończyłam je i kontynuowałam naukę na folklorystycznym studium podyplomowym. Staszek zorganizował nam również stroje ludowe. Na Łotwie nie było wcześniej polskich zespołów folklorystycznych, w przeciwieństwie do Litwy. Napisałam i wysłałam list do ministerstwa kultury z prośbą o stroje. Dostałam osiem strojów sieradzkich.



■ Zanna Stankiewicz z polskimi strojami ludowymi Fot. Leszek Wątróbski



■ Młodzież polska na ulicy Warszawskiej przed Centrum Kultury Polskiej w Dyneburgu Fot. archiwum CKP

Potem uczestniczyliśmy w licznych festiwalach. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują: Festiwal Kultury Kresowej w Mrągowie, Festiwal Zespołów Polonijnych Krajów Nadbałtyckich „Bursztynowa Kolia Bałtyku” w Elblągu, Międzynarodowy Festiwal Folkloru na Kaszubach, Polonijne Festiwale Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Iwoniczu-Zdroju, Międzynarodowe Festiwale Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych Mniejszości Narodowych w Węgorzewie i Pieńsku, Festiwal „Kwiaty Polskie” w Niemenczynie (Litwa), Festiwal „Słowiański Bazar” w Witebsku (Białoruś) oraz dwukrotnie Festiwal Folkloru w Szwecji. Nasza Kukułeczka uczestniczyła ponadto w obchodach 20-lecia Związku Pola-

ków Estonii oraz w uroczystościach związanych z koronacją obrazu Matki Bożej Brasławskiej Królowej Jezior w Brasławiu na Białorusi. W 2006 r. nasz zespół otrzymał nagrodę TVP Polonia za „sławienie Polski i polskości”. Symbolem nagrody jest statuetka Fryderyka Chopina. Występowaliśmy wreszcie wielokrotnie na Polonijnym Festiwalu Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych oraz Światowym Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych. W tym roku Kukułeczka uczestniczyła w kilku przeglądach zespołów tanecznych i zakwalifikowała się do udziału w Łotewskim Festiwalu Pieśni i Tańca, co dodatkowo podkreśla wyjątkowość i umiejętności zespołu.

20.>>

19.>>

Macie bardzo bogaty repertuar...

Prowadzę zajęcia z dziećmi od klasy I do XII i jak one rosną, tak rośnie repertuar. Niestety, po ukończeniu klasy XII dzieci odchodzą. Wielu wyjeżdża na studia do Rygi czy do Polski. Były czasy, że tańczyliśmy 10 regionów w jednym koncercie. Pokazujemy też tańce łotewskie. W tym roku uczestniczyliśmy w Łotewskim Festiwalu Pieśni i Tańca Młodzieży Szkolnej od 7 do 13 lipca w Rydze. Dostać się tam nie jest tak wcale łatwo.

Są jeszcze Barwy Daugawy czy teatr dziecięcy Uśmiechnięta Tęcza...

Młodzieżowy zespół wokalny Barwy Daugawy to kolejna grupa młodzieżowa, która rozwija swoje artystyczne umiejętności, prezentując różnorodny repertuar wokalny. Ich występy przypominają piękną polską muzykę i wzmacniają więź między ludźmi. Ostatnio śpiewali na święcie miasta. Mają naprawdę bogaty repertuar. W tym roku zespół przeprowadził ciekawą akcję: cała Łotwa śpiewała „Barkę” z okazji 105. urodzin Jana Pawła II.

Dziecięcy teatr Uśmiechnięta Tęcza to grupa młodych aktorów, którzy pod okiem doświadczonych reżyserów uczą się sztuki aktorskiej i prezentują swoje umiejętności na scenie, tworząc niezapomniane spektakle. W ten sposób propagują polskie tradycje teatralne wśród młodego pokolenia.



Obchody świąt majowych oraz otwarcie festiwalu Centrum Kultury Łotewskiej
Fot. archiwum CKP

Nasze Centrum to miejsce, które gromadzi aż pięć różnych grup artystycznych. Istnieje u nas także chór seniorów Promień, który od wielu lat poprzez śpiew promuje polską kulturę na całej Łotwie. Jest to zespół, który swoim warsztatem i zaangażowaniem przyczynia się do szerzenia wiedzy o polskiej muzyce i tradycji. Chór Promień liczy dziś ok. 20 osób, a jego członkowie zakładali nasz Związek. Chór śpiewa pieśni ludowe i religijne, także po łotewsku. Śpiewają w święta państwowe i kościelne. Nowa, młoda dyrygentka Alina Łapińska szuka ludzi i zaprasza do chóru. Trzeba więc mieć nadzieję, że do chóru dołączą niebawem młodzi.

Dzięki różnorodnym zajęciom CKP wzbogaca kulturalne i artystyczne życie w Dyneburgu, umożliwiając uczestnikom zajęć wyrażenie swojego talentu oraz propagowanie polskiej kultury i dziedzictwa na szeroką skalę. W tym roku CKP zorganizowało wiele wspaniałych imprez. Wydarzenia te przyniosły niebywałą radość i optymizm całej społeczności. Święto Konstytucji 3 Maja, Dzień Polonii i Święto Ulicy Warszawskiej były okazją do wspólnego celebrowania patriotyzmu i jedności. Uczestniczyła w nim pani marszałek Senatu RP Małgorzata Kidawa-Błońska.

Dziękuję ze rozmowę.

Rozmawiał Leszek Wątróbski



Zespół Tańca Ludowego „Kukułeczka” Fot. archiwum CKP

ZPiT „Rudomianka” w Gruzji – Grand Prix na festiwalu w Kabuleti

W dniach 15-23 lipca Zespół Pieśni i Tańca „Rudomianka” gościł w Gruzji. Zespół wziął udział w Międzynarodowym Festiwalu-Konkursie „Orange Kobuleti 2025”. Na tym festiwalu nasz zespół reprezentował chór, podstawowa grupa taneczna oraz starsza grupa taneczna „Rudomianki”.

„Rudomianka” miała trzy występy. 16 lipca zespół pięknie wystąpił w Letnim Teatrze w Batumi – niezwykle malowniczym nadmorskim mieście, zwanym potocznie małym Dubajem. 17 lipca „Rudomianka” miała występ w amfiteatrze w Kabuleti – mieście położonym w regionie Adżarii, nad brzegiem Morza Czarnego. Podczas występów zespół zaprezentował publiczności piękne polskie pieśni oraz tańce ludowe ze swego niezwykle bogatego repertuaru.

21 lipca zespół z Wileńszczyzny wziął udział w konkursie, który odbył się w amfiteatrze w Kabuleti. Utalentowani artyści, kolorowe stroje ludowe oraz przepiękne tańce i pieśni ludowe sprawiły, że nikt nie pozostał obojętny. Publiczność była zachwycona występami „Rudomianki” i nie szczę-



Pobyt „Rudomianki” w Gruzji i reprezentowanie Litwy na międzynarodowej arenie to niezapomniane chwile pełne emocji, wrażeń i spotkań z kulturą różnych narodów

dziła rąk, oklaskując każdy występ naszego zespołu.

Z ogromną dumą informujemy, że ZPiT „Rudomianka” zdobył Grand Prix na Festiwalu-Konkursie „Orange Kobuleti 2025” – najwyższe możliwe wyróżnienie! To wielki sukces i dowód na ciężką pracę, talent oraz zaangażowanie całego zespołu.

Wolny od występów czas „Rudomianka” spędzała na zwie-

dzaniu miejscowości, w których gościła, poznając ich historię, zachwycając się zabytkami architektury oraz pięknymi krajobrazami.

Pobyt „Rudomianki” w Gruzji i reprezentowanie Litwy na międzynarodowej arenie to niezapomniane chwile pełne emocji, wrażeń i spotkań z kulturą różnych narodów świata. ■

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie



ZPiT „Rudomianka” zdobył Grand Prix na Festiwalu-Konkursie „Orange Kobuleti 2025” – najwyższe możliwe wyróżnienie



Podczas występów zespół zaprezentował publiczności piękne polskie pieśni oraz tańce ludowe ze swego bogatego repertuaru

Dzieciom odjąć od ust, a sobie do kieszeni. O nieuczciwych dostawcach jedzenia w szkołach

Dodatkowe punkty za pełnoziarniste produkty, ale sprzedawane są inne. Menu miał układać dietetyk, a układał ktoś inny „z odpowiednią literaturą”. Jedzenie pojawiło się dopiero po interwencji służb. To tylko część „grzechów” firm karmiących nasze dzieci w szkołach. Eksperci alarmują, że problem wcale nie zmniejsza się.

ZACZEŁO SIĘ OD KONTROLI

W 2024 r. specjaliści Służby Przetargów Publicznych (VPT) oraz Państwowej Służby Żywnościowo-Weterynaryjnej (VMVT) przeprowadzili wspólną ocenę realizacji umów na świadczenie usług żywieniowych w placówkach edukacyjnych na Litwie.

Kontrole objęły pięć miast i miały na celu ocenę zgodności realizacji usług z warunkami przetargów publicznych oraz standardami jakości. Wyniki okazały się jednoznaczne — we wszystkich kontrolowanych placówkach stwierdzono naruszenia.

Główna uwaga VPT i VMVT skupiła się na praktyce wdrażania postanowień umownych, jakości świadczonych usług oraz stosowaniu elektronicznych narzędzi rozliczeniowych i kontrolnych.

W trzech przypadkach — w Onikształch, Poniewieżu i Wilnie — naruszenia były na tyle poważne, że zalecono rozwiązanie obowiązujących umów i ogłoszenie nowych przetargów.

SYTUACJA POWTARZA SIĘ

Wśród najczęstszych uchybień znalazł się brak wdrożenia systemu elektronicznego zamawiania i rozliczania żywności (EMUAS), niedostarczanie posiłków w ilości przewidzianej umową, a także nieprzedstawienie gwarancji wykonania kontraktu. VPT i VMVT wskazały również na brak sankcji wobec dostawców, mimo oczywistych niezgodności z postanowieniami umownymi.

Ocena z 2025 r. wykazała, że problemy się powtarzają. Skontrolowano wtedy osiem placówek edukacyjnych, a najczęstsze naruszenia dotyczyły świadczenia usług żywieniowych w sposób niepełny lub po cenach wyższych niż zapisane w umowie. Placów-



■ Karmienie w szkołach to wciąż temat niedopatrzony

ki nie egzekwowały też sankcji wobec dostawców — nawet wtedy, gdy istniały ku temu podstawy umowne.

„Dostawca świadczył usługi żywieniowe po cenach wyższych niż podane w ofercie, a nikt tego nie kontrolował” — podkreślono w raporcie VPT. W innym przypadku okazało się, że oferta dostawcy, która została oceniona najwyżej dzięki dodatkowemu wykorzystaniu ekologicznych i pełnoziarnistych produktów, w praktyce była realizowana z pominięciem tych właśnie kryteriów.

Dodatkowe punkty w przetargu przyznano również za zatrudnienie dietetyka, ale menu w rzeczywistości układał inny pracownik, powołując się jedynie na „odpowiednią literaturę”.

W PRZETARGU JEDNO — W RZECZYWISTOŚCI DRUGIE

Niektóre zobowiązania wynikające z warunków przetargów, takie jak np. wprowadzenie bufetu szwedzkiego, nie były realizowane z powodu „remontu pomieszczeń” a wymagane zabezpieczenie wykonania umowy

zostało dostarczone dopiero po roku świadczenia usług i dopiero wtedy, gdy sprawę zaczęła analizować VPT.

Mimo powyższych nieprawidłowości, żadna z ocenianych w 2025 r. placówek nie zdecydowała się na rozwiązanie umowy z dostawcą, a w niektórych przypadkach planowano jej przedłużenie.

VPT wydała zalecenia dotyczące sposobu monitorowania realizacji umów oraz wskazała, że tylko w przypadku braku poprawy należy umowę rozwiązać i wpisać dostawcę na listę niezetelnych wykonawców.

Problemy w sektorze zamówień publicznych na usługi żywieniowe nie są nowe. Każdej jesieni pojawiają się skargi rodziców, a nieprawidłowości w zakresie realizacji umów to powtarzający się motyw. Mimo że usługi cateringowe są od lat monitorowane, skala naruszeń nie ulega zmniejszeniu.

Zdaniem ekspertki prawa zamówień publicznych, prawniczki Vitaliji Varnaitienė, podejście instytucji staje się coraz łagodniejsze — naruszenia są rejestrowane, ale nie są karane.

22.>>

PROBLEM JUŻ NA STARCIE

Szczególne znaczenie ma fakt, że wiele instytucji edukacyjnych korzysta z katalogu zakupowego CPO.LT, który zawiera oferty dostawców ocenione według stosunku ceny do jakości. Kryteria te mogą uwzględniać m.in. wykorzystanie produktów ekologicznych, obecność diety czy wdrożenie systemu EMUAS do zamawiania i rozliczania zamówień żywności.

Choć mechanizm teoretycznie sprzyja wyborowi ofert wysokiej jakości, problem zaczyna się na etapie realizacji, gdy instytucje nie weryfikują, czy dostawca spełnia zadeklarowane warunki.

W praktyce często zdarza się, że za realizację umów odpowiadają osoby bez specjalistycznego przygotowania, traktujące to zadanie jako jedno z wielu obowiązków. Brakuje nadzoru i świadomości prawnej. Dostawcy posiadający większe doświadczenie potrafią swobodnie interpretować zapisy umowy, dopóki nie napotkają reakcji ze strony instytucji edukacyjnej.

Różne instytucje kontrolne w różny sposób podchodzą do kwestii realizacji umów. Na przykład CPVA, instytucja monitorująca wykorzystanie środków unijnych, w podobnych przypadkach nie waha się stosować korekt finansowych. Dla CPVA brak zabezpieczenia umowy czy niedotrzymanie kryteriów efektywności ekonomicznej to wystarczające podstawy do uznania naruszeń prawa.

ZAPOWIEDŹ ZAOSTRZENIA KONTROLI

Obecne podejście VPT jest bardziej ostrożne. Nawet w przypadku poważnych naruszeń zaleca się najpierw poprawę sytuacji, a dopiero potem — rozwiązanie umowy. Niemniej jednak, instytucja zapowiada zaostreżenie kontroli. Jesienią VPT planuje wprowadzić bardziej rygorystyczne mechanizmy nadzoru, które wymuszą na placówkach edukacyjnych większą odpowiedzialność za realizację zawieranych umów.

Na tle bieżących problemów powracają także stare sprawy. Sąd Apelacyjny Litwy niedawno wydał wyrok w sprawie sprzed blisko dekadę, która dotyczyła nieprawidłowości przy świadczeniu usług żywieniowych w jednej z placówek oświatowych. Dyrektorka szkoły wraz z innymi osobami dopuściła się manipulacji danymi dotyczącymi liczby dzieci objętych wyżywieniem, co skutkowało zawyżaniem kwot na fakturach i dzieleniem różnicy między stronami.

„Znając takie sytuacje, cieszy decyzja VPT o podjęciu od jesieni bardziej rygorystycznych narzędzi: zwrócenia szczególnej uwagi na realizację umów o świadczenie usług żywieniowych oraz wymaganie odpowiedzialności od placówek kształcących” — pisze Vitalija Varnaitienė w komunikacie. ■

Opr. A.K. na podst. mat. pras., KW

Fot. Freepik.com



Każdej jesieni pojawiają się skargi rodziców, a nieprawidłowości w zakresie realizacji umów to powtarzający się motyw

Receptę wystawić już może pielęgniarka

Po postawieniu diagnozy klinicznej i przedstawieniu zaleceń dotyczących opieki, receptę na refundowane środki pomocy medycznej lub przedłużenie ich przepisywania mogą od teraz wystawiać również pracownicy służby zdrowia: pielęgniarka ogólna, pielęgniarka społeczna, pielęgniarka diabetolog lub pielęgniarka z rozszerzoną praktyką. Na mocy zarządzenia pełniącej obowiązki minister zdrowia Mariji Jakubauskienė doprecyzowano dotychczas obowiązującą procedurę.

„Pielęgniarka już wcześniej dobierała pacjentowi odpowiednie środki, wyjaśniała, jak z nich korzystać, dlatego umożliwienie pracownikom służby zdrowia wystawiania recept refundowanych daje im większą niezależność i możliwość wykorzystania swoich kompetencji w praktyce” — mówi wiceminister zdrowia Daniel Naumovas.

Zmiany dotyczące wystawiania recept na refundowane środki medyczne (np. bandaże, paski diagnostyczne, pieluchy, środki do pielęgnacji stomii) pomogą zarówno lekarzom, jak i pielęgniarkom uniknąć niejasności przy przepisywaniu środków medycznych.

Na przykład: lekarz rodzinny diagnozuje u pacjenta nietrzymanie moczu, wskazuje, że wskazane jest przepisanie środków do kontroli oraz określa maksymalną ilość, jaką można stosować. Następnie pielęgniarka dobiera dla pacjenta najbardziej odpowiednie środki w zależności od stopnia nietrzymania moczu, jego możliwości ruchowych i potrzeb oraz wystawia receptę na środki medyczne.

Zmiany w rozporządzeniu „W sprawie zatwierdzenia wykazu środków medycznych podlegających refundacji (lista C)”, umożliwiające przepisywanie przez pracowników służby zdrowia recept na środki refundowane, zmniejszają obciążenia administracyjne i nakład pracy lekarzy rodzinnych, a pielęgniarkom zapewniają większą elastyczność.

Opr. A.K. na podst. SAM LRV, mat. pras.



Niestety, ta chwila przychodzi, właśnie nieuchronnie zbliża się WIELKIMI krokami. Na całe szczęście KONIEC WAKACJI, to wcale nie taki zupełny i ostateczny koniec. Pozostają wspomnienia, fotografie, nowe znajomości i skarby, które przywieźliście z podróży...

No i wakacje już się skończyły (prawie).

Dla jednych za krótkie, dla innych za długie były.

Część dzieci na kolonie i obozy wyjechała, ale większość je we własnym mieście spędzała.

Ci co nad morze

wyjechali,

to pewnie na plaży

się opalali i w Bałtyku

się pluskali.

Najważniejsze, że słońce dosyć długo grzało, choć burze nie omijały i chłodne dni też bywały, to dzieci wcale tym się nie martwiły



i przed blokami z przyjaciółmi się bawiły.

Na wakacjach nie jedna przyjaźń się zawiązała

i pewnie niektórych młodych pierwsza miłość spotkała.

Bez przygód pewnie też

się nie obyło

i nie jedno dziecko dreszczyk emocji przeżyło.

No i przyszła do szkoły

wracać pora,

mam nadzieję, że w dobrych humorach.

A już za 9 miesięcy z hakiem

na nowe wakacyjne przygody ruszą z plecakiem.

ALE DOWCIP!

Wchodzi Mądrała do szopy. Patrzy, a tam mały pajęczek zjeżdża z góry na pajęczynie i pyta:

— Cześć, masz młotek?

Mądrała bardzo się zdziwił, że pająk mówi ludzkim głosem!

— Nie, nie mam — mówi.

Następnego dnia znowu idzie do szopy i znowu pajęczek zjeżdża na pajęczynie i mówi:

— Cześć, masz młotek?

Mądrała jest zdziwiony coraz bardziej.

Trzeciego dnia specjalnie idzie do szopy. Tym razem ma młotek, żeby zobaczyć, co będzie robił pająk z tym młotkiem.

I znowu zjechał pajęczek po pajęczynie i pyta:

— Masz młotek?

— Mam!

— No to fajnie, cześć!



ZGADNIJCIE...

... gdzie spędziła wakacje czwórka przyjaciół. Poprzedzającie litery na zaadresowanych kopertach:

Sypw
Kiesnaryjka
Romze
Tyłabieck
Nysta
Czjeznodeno
Pywsys
Tyjbrykies

Las jest pełen niespodzianek, a szczególnie teraz, kiedy dobrze popadało z nieba i jest wystarczająco wilgotno, żeby rosły grzyby. O szlachetnych borowikach wiemy, o pięknych lisiczkach również, wysmukłych podosiniakach też, ale...

PILNUJEMY, ŻEBYŚCIE SIĘ NIE POTRULI, czyli kilka słów o grzybach niejadalnych

Na początek zła wiadomość — niektóre grzyby zawierają truczny zagrażające zdrowiu, a nawet życiu:

- **amanityna** — występuje w muchomorze sromotnikowym, może wywołać śmiertelne zatrucie 50 gramami świeżych grzybów. Suszone są toksyczne nawet po 10 latach;
- **kwas ibotenowy** — zawarty jest w muchomorach czerwonych i plamistych, atakuje centralny system nerwowy, prowadząc do zaburzeń świadomości, powstawania halucynacji, stanów niepokoju i odurzenia; nierozpoznana toksyna istnieje w olszówce — trującej w stanie surowym i jadalnej po wielokrotnym obgotowaniu, jednokrotne spożycie tych grzybów nie powoduje zmian w organizmie, ale ponowne spożycie może prowadzić do reakcji obronnych organizmu, mogących mieć przebieg śmiertelny;
- **gyromitryna** — występuje w piestrzenicy kasztanowej (bardzo podobnej do smardza i również rosnącej wiosną), nierzadko prowadzi do śmierci. Właściwości trujących nie zmniejsza wielokrotne gotowanie, trujące



są również opary podczas gotowania.

Jeżeli po zjedzeniu grzybów wystąpią bóle żołądka, głowy, zaburzenia układu nerwowego, należy niezwłocznie:

- opóźnić żołądek, pijąc ciepłą wodę z solą i powodując wymioty; nie zażywać środków przeczyszczających;
- skorzystać z pomocy lekarza;
- zabezpieczyć resztki grzybów oraz jedzenie — pozwoli to na precyzyjną diagnozę;
- poddać kontroli lekarskiej osoby jedzące to samo danie, nawet jeśli nie odczuwają dolegliwości;
- w przypadku późno występujących oznak zatrucia — po 10-11 godzinach od posiłku — możemy podejrzewać zatrucie muchomorem sromotnikowym, wiosennym lub jadowitym. Neutralizacja działania toksyn w tym przypadku możliwa jest tylko w specjalistycznych klinikach.

Na koniec dobra rada — niepewnych grzybów najlepiej się pozbyć, a zbierając znane grzyby, unikniemy śmiertelnego zatrucia o zadamy o swoje zdrowie, bo wiele spośród grzybów ma dobroczynne działania na nasz organizm.

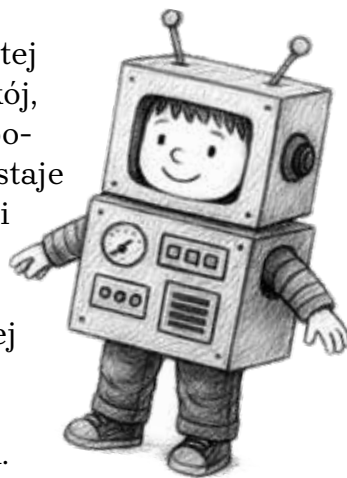
WYKREŚLANKA

Znajdźcie ukryte nazwy 16 grzybów jadalnych i trujących. Pozostałe litery utworzą nazwy kolejnych 3 gatunków grzybów.

G	T	K	W	A	B	A	L	F	U	R	T
A	M	U	C	H	O	M	O	R	P	R	D
S	P	R	Z	I	R	A	K	Y	U	P	J
K	I	K	A	D	O	A	L	D	R	O	N
A	E	A	Y	Z	W	S	I	Z	C	D	E
D	C	Z	U	D	I	A	B	U	H	G	Ń
S	Z	O	S	R	K	O	Ż	L	A	R	Z
K	A	L	Ś	A	M	N	O	W	W	Z	Y
S	R	Z	I	M	Y	S	Z	K	K	Y	O
W	K	N	I	S	E	C	Ł	U	A	B	S
K	A	B	O	C	Z	N	I	A	K	E	O
K	W	A	T	Y	O	P	I	E	Ń	K	A

Gry i zabawy HEJ ROBOTY, DO ROBOTY!

Świetnym miejscem do tej zabawy będzie duży pokój, sala gimnastyczna lub podwórko. Jeden z Was zostaje inspektorem, a pozostali są robotami, które poruszają się po całej przestrzeni wyznaczonej do zabawy bardzo powoli i w dodatku mogą chodzić tylko do przodu. Inspektor stoi w miejscu i steruje robotami — każdemu z osobna musi głośno powiedzieć, kiedy ma skrócić w prawo lub lewo albo zawrócić. Zwycięży ten inspektor, któremu uda się spowodować jak najmniej kolizji!



Letnia klasyka: ciasto z jagodami

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

To ciasto to prawdziwa klasyka w letnim wydaniu! Puszyste, delikatne drożdżowe ciasto z sezonowymi owocami — u mnie w wersji z jagodami — to coś, obok czego nie da się przejść obojętnie. Idealne na deser, podwieczorek czy piknik w ogrodzie.

Składniki:

Ciasto:

• 350 ml ciepłego mleka • 2 jajka • 2 żółtka
• 200 g cukru • 1 cukier waniliowy • 600 g mąki pszennej tortowej • 10 g suchych drożdży (ok. 1 opakowanie) • 2 łyżki oleju • 100 g bardzo miękkiego masła (prawie płynne)

Kruszonka:

• 100 g mąki • 100 g masła • 80 g cukru pudru

Dodatkowo:

• ok. 500 g owoców (u mnie: jagody — ale świetnie sprawdzą się też maliny, śliwki, morele czy porzeczki) • 1 łyżka mąki ziemniaczanej

Wykonanie:

Mleko podgrzać, nie może być gorące tylko ciepłe, dodać trochę



■ Fot. Freepik.com

cukru i suche drożdże, wymieszać i zostawić na kilka minut, aż pojawi się piana, to znak, że drożdże pracują. W osobnym naczyniu ubić jajka i żółtka z pozostałym cukrem, dodać cukier waniliowy. Do wyrośniętych drożdży dodać ubite jajka i za pomocą miksera z hakiem wyrabiać ciasto dosypując po trochu przesianą mąkę. Gdy ciasto się połączy — dodać olej, jak się wchłonie — dodać masło i wyrabiać robotem 5 minut. Zostawić przykryte ściereczką, aby wyrosło na ok. 1-1,5

godziny. Przygotować formę 25 na 35 cm, wyłożyć ją papierem do pieczenia. Wyrośnięte ciasto włożyć do foremki, delikatnie rozciągnąć je palcami na całej powierzchni. Jagody dobrze osączone obtoczyć w mące ziemniaczanej i rozłożyć na cieście. Z podanych składników zagnieść kruszonkę i posypać po wierzchu ciasto. Zostawić jeszcze, aby podrosło na ok. 20 minut. Piec 30-45 minut funkcja grzania górą-dół w temperaturze 170 st., aż ciasto ładnie się zrumieni. ■

Zupa z grzybów leśnych z kaszą

Aromatyczna, klarowna zupa z grzybów leśnych z dużą ilością włoszczyzny i kaszą ugotowaną osobno. Pachnie lasem, jest sycąca, a jednocześnie lekka. Idealna na obiad i kolację — zarówno ze świeżych, jak i mrożonych grzybów.

Składniki:

• 500-800 g grzybów leśnych (borowiki, podgrzybki, kurki, rydze) • 2 marchewki • 1 pietruszka • 1/4 selera • kawałek pora • 1 cebula • 100 g drobnej kaszy jęczmiennej lub komosy ryżowej • 1 łyżka masła lub oleju • 2 liście laurowe • 4-5 ziaren ziela angielskiego • 6-8 ziaren pieprzu • 2-3 gałązki lubczyku • zielony liść selera i pora • natka pietruszki — do posypywania • sól — do smaku • pieprz do smaku

Wykonanie:

Kaszę opłukać zmieniając wodę kilka razy, aż będzie czysta, a następ-

nie ugotować ją w lekko osolonej wodzie według przepisu. Zostawić na później. Grzyby leśne obrać i dokładnie umyć, nie moczyć ich w wodzie — tylko płukać, a następnie pokroić w paski. Zupa jest najlepsza z różnych grzybów, a przeważnie takie właśnie przynosimy z lasu. Włoszczyznę obrać, umyć i przełożyć do garnka, zalać dwoma litrami wody



■ Fot. autorka

i zagotować, zmniejszyć grzanie, dodać liście laurowe, ziele angielskie, pieprz i zrumienioną na suchej patelni przekrojoną na pół cebulę, oraz pokrojone grzyby, przykryć i wolno gotować 20 minut. Dodać zielone liście pora, selera i lubczyku, doprowadzić do smaku solą, pieprzem i jeszcze gotować 10 minut. Grzyby przed dodaniem do zupy można najpierw obsmażyć na maśle — wtedy zupa będzie bardziej kaloryczna. Na środek talerza nałożyć porcję kaszy, posypać ją natką pietruszki, a dookoła wlać zupę grzybową, która powinna być gęsta od grzybów.

Zupa sprawdzi się zarówno jako rozgrzewający obiad po spacerze, jak i lekka kolacja, którą można przygotować wcześniej i tylko podgrzać przed podaniem. Zupa grzybowa z kaszą jest bardzo smaczna, aromatyczna i gęsta od grzybów. ■

— Tetris — pomyślał.

Architektura dla dzieci w Rudowsiach inspirowana marzeniami najmłodszych

We wsi Rudowsie (rej. wileński) zrealizowano wyjątkowy konkurs architektoniczny, którego rezultatem stała się przestrzeń rekreacyjna i wypoczynkowa „Dziedziniec Dziecięcy”.

Zadanie konkursowe zostało opracowane wspólnie z lokalnymi dziećmi i młodzieżą, którzy następnie pełnili funkcję jury przy wyborze zwycięskiego projektu oraz aktywnie uczestniczyli w jego realizacji.

PRZESTRZEŃ STWORZONA Z MYŚLĄ O DZIECIACH

„Dziedziniec Dziecięcy” to przestrzeń stworzona z myślą o wypoczynku i rozrywce dzieci i młodzieży z Rudowsi, zaprojektowana zgodnie z ich potrzebami i oczekiwaniami. Autorki projektu, architektki Emilija Deksnytė i Solveiga Buoželytė, inspirowały się pomysłami, marzeniami i rysunkami dzieci, które formułowały zadanie konkursowe. Zaproponowały one stworzenie otwartej, tętniącej życiem przestrzeni, w której mogłyby odbywać się różnorodne aktywności, a samo miejsce stałoby się ulubionym dziedzińcem spotkań, zabaw i radości miejscowych dzieci. Projekt został zrealizowany jako kompozycja dwóch nowych obiektów, uzupełniająca powstały w 2023 roku niewielki taras wypoczynkowy.

ZWYCIĘSKI PROJEKT „DZIEDZINIEC DZIECIĘCY”

Projekt w Rudowsiach zwyciężył w wiosennej edycji otwartego konkursu dla twórców — „KAD: KONKURSAS” 2025. Konkurs ten promuje atrakcyjną i skuteczną współpracę dzieci i młodzieży z regionów Litwy z artystami oraz rozwija edukację architektoniczną, inicjując tworzenie wysokiej jakości przestrzeni dla młodych użytkowników.

W konkursie wzięło udział 25 profesjonalnych twórców (architektów, studentów architektury i architektury krajobrazu), którzy w zespołach przedstawili 9 propozycji odpowia-



„Dziedziniec Dziecięcy” powstał we współpracy z autorkami projektu, zespołem architektów-wolontariuszy oraz lokalnymi dziećmi i młodzieżą

Projekt „Dziedziniec Dziecięcy” został zrealizowany zgodnie z zasadami zrównoważonej architektury — użyto prostych, trwałych materiałów, unikano zbędnych rozwiązań, a wszystkie prace wykonano wspólnotowo, angażując lokalne dzieci i młodzież.

dających zadaniu przygotowanemu przez dzieci i młodzież z Rudowsi. Tego rodzaju praktyka — projektowanie przez profesjonalistów na podstawie zadań zainicjowanych przez dzieci — wciąż jest rzadkością, jednak zyskuje szczególne znaczenie w regionach Litwy, zwłaszcza wiejskich.

Młodzi mieszkańcy Rudowsi proponowali 4 potencjalne przestrzenie publiczne, oceniali zgłoszone projekty, wybierali zwycięzców, przekazywali uwagi i aktywnie uczestniczyli w budowie zwycięskiego projektu „Dziedziniec Dziecięcy”.

cy”. Taki model partycypacji dzieci i młodzieży w tworzeniu przestrzeni architektonicznej dał im realną możliwość wpływania na swoje otoczenie — bez konieczności czekania, aż zrobią to inni.

SZANSA DLA TWÓRCÓW

Konkurs stał się również szansą dla twórców na realizację pomysłów w konkretnym kontekście — w środowisku wiejskim — i na pracę z nietypowym zamawiającym — dziećmi i młodzieżą. Efektem konkursu jest funkcjonalna, estetyczna i wyrazista przestrzeń — „Dziedziniec Dziecięcy” — będąca kontynuacją i rozszerzeniem przestrzeni publicznej rozwijanej od 2023 roku wspólnie z dziećmi i młodzieżą z Rudowsi. Przestrzeń wzbogaciły dwa nowe elementy: „Oaza wspinaczkowa” i „Huśtawkowa fiesta” — rzeźbiarskie i kolorowe obiekty małej architektury, które wraz z istniejącym tarasem stworzyły spójne centrum zabawy dla dzieci.

28.>>

„Dziedziniec Dziecięcy” powstał we współpracy z autorkami projektu, zespołem architektów-wolontariuszy oraz lokalnymi dziećmi i młodzieżą. Konkurs pokazał młodym ludziom, że bez dużych nakładów można stworzyć swoją przestrzeń do życia. Dowiódł też, że profesjonalna sztuka, edukacja artystyczna i zaangażowanie obywatelskie mogą się spotkać nawet w najmniejszych społecznościach — dla wspólnego dobra, rozwoju kultury i przestrzeni publicznych. W ramach konkursu zacieśniono także współpracę między lokalnymi instytucjami — starostwem Niemenczyn, Wielofunkcyjnym Centrum w Rudowsiach, Oddziałem Biblioteki Centralnej Rejonu Wileńskiego w Rudowsiach oraz profesjonalnymi twórcami.

ORGANIZATORZY INICJATYWY

Otwartą inicjatywę konkursową zorganizowała instytucja publiczna „Architektura i Ludzie” (lit. Viešoji įstaiga „Architektūra ir žmonės”) wraz z lokalnymi partnerami: Oddziałem Biblioteki Centralnej Rejonu Wileńskiego w Rudowsiach oraz Wielofunkcyjnym Centrum w Ru-

dowsiach — filią żłóbka — przedszkola rejonu Wileńskiego w Niemenczynie „Sto kolorów”. Projekt został sfinansowany przez Litewską Radę Kultury.

Projekt „Dziedziniec Dziecięcy” został zrealizowany zgodnie z zasadami zrównoważonej architektury — użyto prostych, trwałych materiałów, unikano zbędnych rozwiązań, a wszystkie prace wykonano wspólnotowo, angażując lokalne dzieci i młodzież. Uwaga została skierowana nie tylko na przestrzeń fizyczną, ale również na spójność społeczną; proces oparto na odpowiedzialnym projektowaniu, uwzględniającym kontekst lokalny i wzmacniającym wspólnotę. Projekty zrealizowane zgodnie z tą metodologią w 2023 roku zostały wyróżnione w Narodowych Nagrodach Architektonicznych za zrównoważone podejście i znaczący wpływ na lokalne społeczności.

Z wcześniejszymi projektami i metodologią „Wędrujących Warsztatów Architektonicznych” można zapoznać się na stronie internetowej: www.keliaujanciosdirbtuves.lt

Inf. „Architektūra ir žmonės”,
tłum. Agnieszka Klukowska
Fot. Pijus Girdziušas, opr. red.



Projekt w Rudowsiach zwyciężył w wiosennej edycji otwartego konkursu dla twórców — „KAD: KONKURSAS” 2025

Podczas deszczów chętniej wyjeżdżamy za granicę

Brak słońca i ciągle opady sprawiły, że tego lata mieszkańcy Litwy chętniej wyjeżdżają za granicę. Organizatorzy wycieczek odnotowują wyższy popyt mimo rosnących cen i niedoboru wyjazdu w ostatniej chwili — tzw. last minute.

„Większość podróżnych miała wielką nadzieję, że lato będzie tak samo gorące jak w zeszłym roku i nie zadbała o wycieczki z wyprzedzeniem, licząc na oferty last minute. Tendencja tego lata jest taka, że nie ma ofert last minute, nie tylko u nas, ale na całym rynku” — powiedziała BNS Olga Belova, dyrektor marketingu „Coral Travel” na kraje bałtyckie.

„Wystawiliśmy dodatkowe samoloty, aby więcej turystów mogło latać, ponieważ widzimy bardzo duży popyt (...). W zeszłym roku niektórzy organizatorzy wycieczek sprzedawali wycieczki niemal po kosztach, aby wypełnić samoloty, w tym roku tego nie ma, co pokazuje, że ludzie bardzo chcą wyjechać” — dodała przedstawicielka „Coral Travel”.

Dyrektor biura Estravel i prezes Litewskiej Izby Turystyki Žydrė Gavelienė oceniła, że zainteresowanie podróżami jest w tym roku o około 20 proc. większe niż rok temu.

„Największa zmiana polega na tym, że większa część mieszkańców Litwy planuje z wyprzedzeniem, a część planuje w ostatniej chwili. W tym roku mamy niewiarygodnie dużo zapytań w ostatniej chwili, co wynika z tego, że ceny nie są już takie zwykłe” — powiedziała BNS Ž. Gavelienė. Według niej znalezienie wyjazdu w ostatniej chwili, zwłaszcza w popularne dni, jest trudne. „Oferty last minute, patrząc na konkretny dzień, na przykład w dzień Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, już na pewno nie ma, ale gdybyśmy mówili w poniedziałek, że chcemy wyjechać w czwartek, to może by się coś znalazło, ale ogólnie jest to bardzo popularna oferta” — stwierdziła.

Opr. J. B. na podst. BNS

6.45 Studio Wilno
7.05 „Szkoła z Kleksem Bystrzakiem”
7.15 Zagadki zwierzogromadki
7.30 Piękno, zgłoś się!
7.55 Ziołowa apteka
8.05 Moje zdrowie
8.20 Zakochaj się w Polsce
8.45 Daję słowo
9.30 „Herbert. Barbarzyńca w ogrodzie” film dok.
10.30 Gra słów
10.50 Słownik polsko@polski
11.15 Szkoła z Kleksem Bystrzakiem
11.30 Zagadki zwierzogromadki
11.50 Rola życia
12.15 S. „Warto kochać”
13.00 Niezwykłe miejsca
13.05 Tygiel
13.25 Panorama litewska
13.35 Anna Dymna – spotkajmy się
14.00 Muzyka w sieci
14.25 „Mieczysław Jahoda. Sztukmistrz z Krakowa” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Polacy w kosmosie
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Szkoła z Kleksem Bystrzakiem
17.20 Zagadki zwierzogromadki
17.35 Pamiętnik Florki
17.45 S. „Blondynka”
18.30 W 80 dni dookoła Wileńszczyzny
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Niezwykłe miejsca
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Czarne chmury”
21.55 Rola życia

22.20 Zakochaj się w Polsce
22.40 Tygiel
23.05 Na sygnale
23.55 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 W 80 dni dookoła Wileńszczyzny
00.55 S. „Blondynka”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Berlińska policja wodna”
11.30 S. „Morderstwo na północy”
12.25 Czego nie mówić
12.30 „Kto i dlaczego?”
13.00 S. dok. „Anthony Bourdain. Fragmenty nieznanego”
13.45 Euromaxx
14.00, **15.00**, **16.00**, Wiadomości
14.20, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Przyjazna Litwa
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Narcos”
22.35 S. „Gra cieni”
23.35 S. „Niezwyciężony”
00.00 S. dok. „Anthony Bourdain. Fragmenty nieznanego”



6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Obiecany”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Krwa- we kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżnicz-

ka Kopciuszek
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Ukryj mnie”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 „Pani chłopka”
20.30 Będzie wszystkiego
21.00 „Komisja miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Kto zabił Maggie Moore?” komedia
00.25 S. „FBI”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Dzieci tysiąclecia”
7.00 „Kto i dlaczego?”
7.30 „Kuchnia Beaty”
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Co jest lepsze, sąsiedzie?
12.00 „Kraj bez pszczoł?” film dok.
13.00 Odblaski
13.30 Spacery
14.00 Dajmy czadu!
15.05 Kalendarz ogrodnika
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Solsidan”
17.05 Dzień dobry, Litwa
19.00 Weranda
19.30 „Hokusai. Stary człowiek szalony na punkcie malowania” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Fioletowa mgła” dramat
23.10 Co dalej?
00.00 S. „Raj dla kobiet”



6.00 S. anim.
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Szczęśliwy dom”
8.00 S. dok. „Pojedynczy Aras”
9.00 S. „Walker, rycerz Texasu”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marze-

nia o wolności”
12.00 S. „Droga do domu”
14.00 S. „Miłość jest moim życiem”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Szczęśliwy dom”
20.30 S. dok. „Pojedynczy Aras”
21.00 S. „Niedoskonałe geny”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Rambo: Pierwsza krew 3” dramat
00.45 S. „Diabły”



6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Akumulatory”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „Ostatni gliniarz”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ostatni gliniarz”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Pod pokładem”
21.00 „Pewnego razu w Meksyku: Desperado 2” film fab.
23.05 „Księga ocalenia” film fab.

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Cel podróży
8.00 S. „Otwarty cel”
9.00 S. dok. „Agenci sprawiedliwości”
10.00 S. „Grom z jasnego nieba”
11.00 S. „Stary”
12.30 Lato na wzgórzu
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”

16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. „Nieodkryta Rosja”
17.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Scho- dy do nieba”
21.25 S. „Grom z jasnego nieba”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą
23.30 S. „Historia przestępstwa”



5.40 S. „Chicago Fire”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 S. „Dropped 2”
9.00 „Egazy dugnas”
9.30 „Gwiazdy lombardu”
10.00 „Pod pokładem. Morze Śródziemne”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
12.00 „Mistrz kulinarii”
13.00 S. „Komisarz Alex”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Główna wskazówka”
16.00 S. „Chicago Fire”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Pod pokładem. Morze Śródziemne”
20.00 „FBoy Island Australia”
21.00 „Jak dogryźć mafii” komedia
22.40 „Drift – Partnerzy w zbrodni 2” film fab.
23.55 S. „Główna wskazówka”



6.00 S. „Wybacz nam nasze grzechy”
7.00 „Alaca”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przenaczenia”
10.00 S. „Detek-

tyw Rizzoli"

11.00 S. „Specjaliści. W imieniu ofiar"**12.00** S. „Kryminalne umysły"**13.00** S. „Prawo i porządek"**14.00** S. „Śmiertelne tropiki"**15.00** S. „Anupamaa"**15.50** S. „Wędruję w czyjejś miłości"**17.00** S. „Niewidoma"**18.00** S. „Detektyw Rizzoli"**19.00** S. „Kryminalne umysły"**20.00** S. „Prawo i porządek"**21.00** S. „Nie zabijaj"**23.00** „Śmiertelne tropiki"**00.05** S. „Kassandra"**05.45** S. „Akacyjowa 38"**06.55** „Info Poranek"**08.00** „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"**08.30** „Kościół z bliska"**09.00** S. „Czterdziestolatek"**10.00** S. „Ranczo"**10.50** „Przemienienie Pańskie"**12.35** S. „Królowie"**13.10** „Agrobiznes"**13.35** „Maga-zyn Rolniczy"**13.50** „Karpaty królestwo niedźwiedzia" film dok.**15.00** S. „Wichrowe wzgórze"**15.55** „Jaka to melodia?"**16.35** „Gra słów. Krzyżówka"**17.05** S. „Dziedzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Jaka to melodia?"**19.00** „Reporterzy"**19.20** S. „Akacyjowa 38"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.25** S. „Karbala"**22.15** „Czas patriotów" film fab.**00.20** „Kalifornia w ogniu" film dok.**07.05** „Afisz kulturalny"**07.15** „Muzyczne poranki"**07.50** „Tamte lata, tamte dni"**08.30** „Podróż z historią"**09.15** „Księga Przestrzeni"**10.00** S. „Blisko, coraz bliżej"**11.25** „Prawo Archimedesza" film TVP**12.50** „Szczawno. Uzdrowisko Książęce" film dok.**13.50** S. dok. „The Sound of New York"**14.30** „Rawhide" western**15.35** „Pora umierać" film obycz.**17.35** S. „Blisko, coraz bliżej"**19.05** „20 x 20 Lat TVP Kultura"**19.35** Portrety**19.55** „Maestra de la Parra" film dok.**21.00** „Przygoda pana Trapsa" spektakl**22.35** „Wierność wobec zmienności. O teatrze Konrada Swinarskiego" film dok.**00.15** „Na tropie Różowej Pantery" komedia**07.00** „Panorama"**07.35** „Pozyteczni.pl"**08.00** „Rączka gotuje"**08.30** „Pytanie na śniadanie"**12.10** „Wynalazki na medal"**12.30** S. „Barwy szczęścia"**13.00** „Moja historia"**13.25** S. „Ranczo"**15.05** Koncert**16.15** „Hity i historie gwiazd"**16.30** „Program informacyjny 14.30"**17.00** „Królowie"**17.30** S. „Barwy szczęścia"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Gra słów."

Krzyżówka"

18.50 „Te-leexpress Extra"**19.15** „Rosół polski"**19.45** „Panorama"**20.10** „Wschód"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.25** S. „Ojciec Mateusz"**23.10** „Lato z Radiem i Telewizją Polską"**00.10** „Panorama"**07.55** „Był taki dzień"**08.00** „Spór o historię"**08.30** S. „Czas honoru"**09.15** „Kamperem po Południu"**09.30** „W kotle historii"**09.55** „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"**10.00** „Historia Polski" film dok.**10.50** „Polska i świat z historią w tle"**11.05** „Encyklopedia II wojny światowej"**11.35** S. „Sprawiedliwi. Kto ratuje jedno życie..."**12.20** „Dajcie mi jabłko"**12.45** S. dok. „Wszystkie kolory świata"**13.40** „Podróż z historią"**14.05** „Rzecz Polska"**14.20** „Tajemnice królewskiej posiadłości" film dok.**15.10** „Bośnia i Hercegowina" film dok.**16.00** „Tajemnice, zamki i podziemia"**16.15** „Żywoć sarmacki"**16.30** S. „Korona królów"**16.55** „Tajemnice Archiwum"**17.10** „Sensacje XX wieku"**17.55** „Radio Powstańcze Błyskawica"**18.00** „Historia Polski" film dok.**18.50** „Kolebka Solidarności"**19.00** „Koło historii"**19.30** „Było, nie minęło"**19.50** „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"**20.00** S. „Na kłó-

poty... Bednarski"

21.00 „Rondele wielka zagadka sprzed 7000 lat" film dok.**21.55** „Polska i świat z historią w tle"**22.10** „Historia w postaciach zapisana"**00.00** „Piosenką przez historię"**00.40** Navigare Necesse est**01.00** Słowo życia**01.05** Świat w obrazach**01.10** Informacje dnia**01.30** Spotkanie Rodziny Radia Maryja**04.00** Informacje dnia**04.20** Różaniec**04.50** Od Lutra do Marxa Historia Kościoła**05.00** Apel Jasnogórski**05.20** Informacje dnia**05.40** Polski Punkt Widzenia**06.00** „Jan Paweł II Brat naszego Boga"**06.30** Koncert z Kościoła pw. Św. Brata Alberta w Krakowie**07.50** Słuszną walka**08.55** Kartka z kalendarza Powstanie Warszawskie**09.00** Informacje dnia**09.15** Polski Punkt Widzenia**09.35** 10 obrazów z życia Prymasa**10.00** Papież Polak do Rodaków**10.30** Słowo życia**10.35** Święty na każdy dzień**10.40** Śladami s. Heleny Majewskiej**11.00** Informacje dnia**11.15** Jak my to widzimy z daleka widać lepiej**11.45** Zew natury**12.05** Mocni w Wierze**12.35** Słowo życia**12.40** Ma się rozumieć**12.50** Święty na każdy dzień**13.00** Anioł Pański**13.03** Informacje dnia**13.20** Walka o życie**14.00** Cud prawdy**14.30** Msza świę-

ta z Jasnej Góry

15.20 Muzyczne chwile**15.30** Baron Feliks Konopka życie i twórczość**16.20** Mała Nellie

od Świętego Boga

16.50 Ma się rozumieć**17.00** Informacje dnia**17.10** Jestem mamą**17.25** Przyroda

w Obiektywie

17.40 Zdrowie z

Bożej Apteki

17.55 O. Dyrektor

Tadeusz Rydzik CSSR

o pomocy dla Radia

Maryja i TV TRWAM

18.10 Prosto o

gospodarce

18.30 Rajd Katyński**18.55** Poczet Wiel-

kich Polaków

19.00 Anioł Pański**19.05** Informacje dnia**19.15** Rozmowy

niedokończone

20.25 Święty na

każdy dzień

20.30 Każdy ma-

luch to potrafi

20.45 Modlitwa

z telefonicznym

udziałem dzieci

21.00 Informacje dnia**21.20** Różaniec**21.50** Od Lutra do

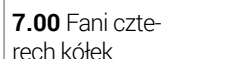
Marxa Historia Kościoła

22.00 Apel Jasnogórski**22.20** Informacje dnia**22.40** Polski

Punkt Widzenia

23.00 Święty nie

rodzi się po śmierci

**7.00** Fani cze-

rech kółek

9.00 Łowcy klasyków**10.00** Łowcy staroci**12.00** Łowcy klasyków**14.00** Naprawa

gospodarstwa

17.00 Jak to jest

zrobione?

17.30 Łowcy staroci**18.00** Fani cze-

rech kółek

19.00 Jak to jest

zrobione?

21.00 Gorączka

złota: złoty szlak

23.00 Piekłny kanion**00.00** Nagi instykt

przetwarzania

TVP
WILNO

7.05 Zwierzaki Czytali
7.15 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
7.30 Moda na rodzinę
7.55 W kotle historii
8.20 Dziką Polską
8.50 Kultowe rozmowy
9.10 Jeden dzień z życia. Podbrodzie
9.25 Niezwykłe miejsca
9.35 „Bł. ks. Michał Sopoćko sługa Miłosierdzia” film dok.
10.30 Gra słów. Krzyżówka
10.55 Słownik polsko@polski
11.20 Zwierzaki Czytali
11.35 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
11.45 Rola życia
12.10 S. „Czarne chmury”
13.00 Polacy Światu
13.05 Unia kulinarna
13.25 Lato z Radiem i Telewizją Polską
14.15 „Śpiewała Ewa Demarczyk” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Zwierzaki Czytali
17.20 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
17.35 Alchemik
17.50 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Polacy Światu
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Czarne chmury”
21.55 Rola życia
22.15 Dziką Polską
22.45 Unia kulinarna
23.05 S. „Na sygnale”
23.55 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Pożyteczni.pl

LRT | **TV**

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Berlińska Policja Wodna”
11.30 S. „Morderstwo na północy”
12.25 „Czego nie mówić”
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 S. dok. „Anthony Bourdain. Fragmenty nieznanne”
13.45 Euromaxx
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Świat oczami Litwinów
20.30 Panorama
21.00 Lekkoatletyka. Diamentowa Liga Wandy
23.00 „Rycerze pięcioboju” film dok.
00.00 S. dok. „Anthony Bourdain. Fragmenty nieznanne”



6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Obiecany”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżniczka Kopciuszek
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Ukryj mnie”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 „Pani chłopka”

20.30 Będzie wszystkiego
21.00 „Chcę zostać na Litwie”
21.30 Wiadomości
22.30 „Lot” thriller
01.15 „Kto zabił Maggie Moore?” komedia

LRT | **PLUS**

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Przyjazna Litwa
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Styl
8.30 Drogi
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Pogoń
12.00 „Hokusai. Stary człowiek szalony na punkcie malowania” film dok.
13.00 O świcie dnia X
13.30 Euromaxx
14.00 Festiwal Jazzowy na Zamku w Kłajpedzie 2021
14.50 Pełnia księżyc LRT OPUS
15.20 Chwile z „Festiwali Piosenki 2024”
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Solsidan”
17.05 Dzień dobry, Litwo
19.00 Weranda
19.30 „Tycjan. Za zamkniętymi drzwiami” film dok.
20.30 Panorama
21.00 LRT PLUS scena
21.10 Koncert
22.45 Pamiętamy
23.00 Spacer
23.30 Oto kino
00.00 S. „Raj dla kobiet”



6.00 S. anim.
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Szczęśliwy dom”
8.00 S. dok. „Pojedynczy Aras”
9.00 S. „Walker, rycerz Texasu”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Droga do domu”

14.00 S. „Miłość jest moim życiem”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 Koszykówka
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Dystrykt 9” film fab.
00.55 S. „Diabły”



6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Akumulatory”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „Ostatni gliniarz”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ostatni gliniarz”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Pod pokładem”
21.00 „Pragnienie zemsty” thriller
22.55 „Pewnego razu w Meksyku: Desperado 2” film fab.
01.00 S. „FBI”

lrytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 W rytmie ogrodu
8.00 S. „Otwarty cel”
9.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
10.00 S. „Grom z jasnego nieba”
11.00 S. „Stary”
12.30 Rozmowy nad morzem
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Z miłości lub dla pieniędzy”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. „Nieodkryta Rosja”

17.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Scho-dy do nieba”
21.25 S. „Grom z jasnego nieba”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Rozmowy nad morzem
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”
00.30 S. „Z miłości lub dla pieniędzy”



5.50 S. „Chicago Fire”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 S. „Dropped 2”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Gwiazdy lombardu”
10.00 „Pod pokładem. Morze Śródziemne”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
12.00 „Mistrz kulinarii”
13.00 S. „Komisarz Alex”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Główna wskazówka”
16.00 S. „Chicago Fire”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Pod pokładem. Morze Śródziemne”
20.00 „FBoy Island Australia”
21.00 „Nagła śmierć” dramat
22.30 „Drift – Partnerzy w zbrodni” film fab.
23.35 „Główna wskazówka”



6.00 S. „Wybacz nam nasze grzechy”
7.00 „Alaca”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przenaczenia”
10.00 S. „Detektyw Rizzoli”
11.00 S. „Specjaliści.”

W imieniu ofiar"

12.00 S. S. „Kryminalne umysły"

13.00 S. „Prawo i porządek"

14.00 S. „Śmiertelne tropiki"

15.00 S. „Anupamaa"

15.50 S. „Wędruję w czyjejś miłości"

17.00 S. „Niewidoma"

18.00 S. „Detektyw Rizzoli"

19.00 S. „Kryminalne umysły"

20.00 S. „Prawo i porządek"

21.00 S. „Nie zabijaj"

23.00 S. „Śmiertelne tropiki"

00.05 S. „Nie zabijaj"



05.45 S. „Akcyjowa 38"

06.55 „Info Poranek"

08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"

08.30 „Rodzina"

09.00 S. „Czterdziestolatek"

09.55 S. „Ranczo"

10.50 S. „Komisarz Alex"

11.45 S. „Ojciec Mateusz"

12.35 S. „Królowie"

13.10 „Agrobiznes"

13.35 „Rok w ogrodzie Extra"

13.50 „Dzika Szkocja"

15.00 S. „Wichrowe wzgórze"

15.55 „Jaka to melodia?"

16.35 Gra słów. Krzyżówka

17.05 S. „Dziedzictwo"

18.00 „Teleexpress"

18.20 „Jaka to melodia?"

19.00 „Reporterzy"

19.20 S. „Akcyjowa 38"

20.30 „Program informacyjny 19.30"

20.55 „Pytanie dnia"

21.25 S. „Ojciec Mateusz"

22.20 „62. KFPP w Opolu"

23.20 „Mój piękny syn" dramat

01.35 „Bodo" dramat



07.05 „Afisz kulturalny"

07.15 „Teledyski"

08.00 „Tamte lata, tamte dni"

08.40 „Podróże z historią"

09.20 „Festiwal Stolica Języka Polskiego"

10.00 S. „Blisko, coraz bliżej"

11.25 „Pora umierać" film obycz.

13.25 „Maestra de la Parra" film dok.

14.35 „Rawhide" western

15.40 „Jezioro Bodeńskie" dramat

17.15 S. „Blisko, coraz bliżej"

19.00 Muzyka w sieci

19.30 Informacje kulturalne

20.00 „Reżyserzy"

21.00 S. „Profesor T"

22.00 „Dzień świra" komediodramat

23.50 „Na tropie Różowej Pantery" komedia



07.00 „Panorama"

07.35 „Bocian biały"

08.00 „Okrasa łamie przepisy"

08.30 „Pytanie na śniadanie"

12.10 „Wschód"

12.30 S. „Barwy szczęścia"

13.00 „Moja historia"

13.25 S. „Ojciec Mateusz"

15.05 „Party przy świecach" film TVP

16.05 Muzyczne NAJ

16.30 „Program informacyjny 14.30"

17.00 S. „Królowie"

17.30 S. „Barwy szczęścia"

18.00 „Teleexpress"

18.20 „Gra słów. Krzyżówka"

18.50 „Teleexpress Extra"

19.15 „Rączka gotuje"

19.45 Panorama

20.10 „Kierunek Zachód"

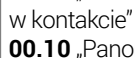
20.30 „Program informacyjny 19.30"

20.55 „Pytanie dnia"

21.25 S. „O mnie się nie martw"

23.15 „Studio w kontakcie"

00.10 „Panorama"



08.00 „Był taki dzień"

08.05 „Ex Libris"

08.20 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"

08.30 S. „Na kłopoty... Bednarski"

09.30 „Kamperem po Południu"

09.45 „W kotle historii"

10.10 „Historia Polski" film dok.

11.05 „Encyklopedia II wojny światowej"

11.35 S. „Sprawiedliwi. Kto ratuje jedno życie..."

12.20 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko"

12.45 S. dok. „Droga od Chrystusa do Konstancji"

13.35 „Podróże z historią"

14.00 „Piosenką przez historię"

14.10 „Historia w postaciach zapisana"

16.05 „Polska i świat z historią w tle"

16.15 „Żywy sarmacki"

16.30 S. „Korona królów"

16.50 „Tajemnice Archiwum"

17.10 „Sensacje XX wieku"

17.55 „Radio Powstańcze 'Błyskawica'"

18.00 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"

18.10 „Historia Polski"

18.40 „Polskie 100 lat"

19.05 „Fake czy historia?"

19.35 „Żywy sarmacki"

19.50 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu"

20.00 S. „Na kłopoty... Bednarski"

20.50 „Śladami zbrodni i walki 1944 1956 Gdańsk"

21.15 „Wyścig po bombę atomową"

22.10 „Żywie Biełarus" dramat

23.50 „Kresowe nekropolie"

00.05 „Szerokie tory"



02.00 Anioł Pański

02.05 Ma się rozumieć

02.15 Rozmowy niedokończone

03.25 Święty na każdy dzień

03.30 Każdy małuch to potrafi

03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci

04.00 Informacje dnia

04.20 Różaniec

04.50 Od Lutra do

Marxa Historia Kościoła

05.00 Apel Jasnogórski

05.20 Informacje dnia

05.40 Polski Punkt Widzenia

06.00 Prosto o gospodarce

06.20 Jestem mamą

06.35 Odpowiedzialni za Kościół

07.00 Koncert inauguracyjny w ramach

12. Europejskiego Spotkania Młodzieży

Redemptorystowskiej

08.20 Mateczniki Polskości

08.35 Zdrowie z Bożej Apteki

08.55 Kartka z kalendarza Powstanie Warszawskie

09.00 Informacje dnia

09.15 Polski Punkt Widzenia

09.35 Każdy małuch to potrafi

09.50 Słowo życia

10.00 Mocni Jego mocą

10.30 Sanktaria polskie

10.50 Święty na każdy dzień

11.00 Audycja Generalna Ojca Świętego

Leona XIV z Watykanu

12.00 Muzyczne chwile

12.10 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis

w sprawie Muzeum Pamięć i Tożsamość

12.25 Jestem mamą

12.40 Prosto o gospodarce

13.00 Anioł Pański

13.03 Informacje dnia

13.20 Piloci. Białoczerwoni z Dębina

14.10 Restauracja

14.30 Msza święta z Jasnej Góry

15.20 Muzyczne chwile

15.30 Moja Fatima

16.00 Muzeum Papiernictwa

16.50 Ma się rozumieć

17.00 Informacje dnia

17.10 Na zdrowie

17.30 Pierwszy zmysł

18.00 Po stronie prawdy

18.50 Muzyczne chwile

18.55 Poczet Wielkich Polaków

19.00 Anioł Pański

19.05 Informacje dnia

19.15 Rozmowy niedokończone

20.25 Święty na każdy dzień

20.30 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu

21.00 Informacje dnia

21.20 Różaniec

21.50 Myśląc Ojczyzna

22.00 Apel Jasnogórski

22.20 Informacje dnia

22.40 Polski Punkt Widzenia

23.00 Przetrwaliśmy

23.30 Polska Bretania

Discovery CHANNEL

7.00 Fani czterech kółek

9.00 Jak to jest zrobione?

10.00 Skarby z szopy

11.00 Łowcy staroci

13.00 Fani czterech kółek

17.00 Jak to jest zrobione?

17.30 Łowcy staroci

18.00 Fani czterech kółek

19.00 Jak to jest zrobione?

21.00 Samochód marzeń

22.00 Sklep marzeń

23.00 Głośno i szybko

00.00 Nagi instynkt przetrwania

TEATR PLENEROWY „KNOCK, KNOCK, KNOCK”

20 SIERPNIA

18:00 – ZABAWA Z BAŃKAMI MYDLANYMI
DLA DZIECI

19:00 – SPEKTAKL PLENEROWY „KNOCK,
KNOCK, KNOCK” (45 MIN)

3+



KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie Tel. +370 603 63 636

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +370 666 85 855

UAB „Ecoservice”

zaprasza do swojego zespołu w Wilnie osobę do sortowania surowców wtórnych!

Harmonogram pracy: 3 dni pracy / 3 dni wolne.

Godziny pracy: zmiana dzienna 7:00–19:00 / zmiana nocna 19:00–07:00.

Miejsce pracy: Gariūnų g. 71, Wilno.

Wynagrodzenie: 850-1100 „na rękę”

+ dodatki od wyników.

Zainteresowanych prosimy o kontakt pod numerem **+370 612 424 41**.

**KURIER
WILENSKI**

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Wilno, Birbinių 4A, 2 piętro, 10 gabinet,
tel./faks. 85 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwileński.lt

Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)



**SKUPOJEMY
BYDŁO**
+370 620 33544



**UAB „KLION”
zatrudni**
SPRZEDAWCĘ
części samochodowych
Wynagrodzenie od 1040 euro
Praca może być co drugi dzień
Miejsce pracy:
Vilnius, Birbinių g. 4A
Tel.: 0 685 04080
e-mail: info@klion.lt

**ZAMÓW PRZYKRYCIE MOGIŁY ZA CENĘ
Z ZESZŁEGO SEZONU!**

**Skontaktujcie się z nami,
a my przyjdziemy z darmową konsultacją**

VPU NR. 40 (2.80 x 2.50 M)

3 PŁYTY + 1 POSTUMENT

CENA CAŁEGO KOMPLETU: 1150 €

(LUB NA RATY: 25.21 € / mies.)

VILNIAUS
PAMINKAI

VILNIAUS PAMINKAI
Čekoniškių g. 11, Vilnius

☎ (+370) 606 78005

☎ (+370) 699 17197



Liepos 28 d. – Rugpjūčio 22 d.

Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje (Trakų g. 10)

Atidarymas Liepos 28 d. 17 val.

PARODA

**MENŲ UNIJA
DAILININKŲ UNIJA
UNIA SZTUK
UNIA ARTYSTÓW**



VILNIAUS APSKRITIES
ADOMO MICKEVIČIAUS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

Kielbasa podzieliła Niemcy: skąd pochodzi Bratwurst?



W Niemczech rozgorzał spór o pochodzenie jednej z najsłynniejszych kielbas — Bratwurst. Dotychczas to bawarska tawerna „Wurstkuchl” w Ratyzbonie (Regensburg) uchodziła za najstarsze stoisko z Bratwurstem na świecie, powołując się na dokumenty z 1378 r.

Jednak historycy z Erfurtu, stolicy Turyngii, natrafili na dokument z 1269 r., który wspomina o wynajmie budynku z miejscem do pieczenia mięsa i specjalną patelnią — czyli ponad sto lat wcześniej niż w Bawarii.

Obecnie trwają więc poszukiwania dokładnej lokalizacji dawnego stoiska w Erfurcie.

Fot. Freepik.com

Bezrobotni Chińczycy płacą, by udawać, że pracują

Młodzi bezrobotni Chińczycy coraz chętniej płacą za udawanie, że pracują w miejscach, które przypominają biura.

Biura przeznaczone dla bezrobotnych można już znaleźć w największych miastach w całych Chinach: Nankinie, Szanghaju, Wuhan, Chengdu, Shenzen czy Kunmingu.

„Zamiast siedzieć beczynnie, goście mogą korzystać z komputerów, aby szukać pracy lub próbować założyć własną firmę” — czytamy.

W Dongguan takie biuro prowadzi firma Pretend To Work Company. Jeden ze stałych bywalców biura, 30-letni Shui Zhou, przyznał, że od roku pozostaje bezrobotny. W kwietniu tego roku zaczął płacić 30 juanów (ok. 5 euro) dziennie, by móc tu przebywać.

Biura takie jak w Dongguan często wyposażone są nie tylko w komputery, ale również sale konferencyjne, czasem w cenę wliczony jest również posiłek. Dzienna opłata zwykle wynosi od 30 do 50 juanów, czyli równowartość ok. 5-7 euro.

Stolica Danii niesłusznie pobierała opłaty za ślub



Władze Kopenhagi będą musiały oddać równowartość ponad 4 mln euro tysiącom par, które niesłusznie obciążono kosztami za organizację ślubu w stolicy Danii. Gdy administracja zdała sobie sprawę z nieprawidłowości tej praktyki, całkowicie jej zaprzestała.

Kopenhaga pobierała opłatę w wysokości nawet 4,5 tys. duńskich koron (ok. 600 euro) za organizację ślubu w miejskim ratuszu oraz w innych wyznaczonych miejscach na świeżym powietrzu. Duńskie prawo przewiduje jednak, że opłatę można pobrać tylko wtedy, gdy para poprosiła o zawarcie małżeństwa poza ratuszem.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka



■ Jesień już zagląda na ulice – w bukietach czerwieni i złota Fot. Marian Paluszkiewicz